

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

HISTORIE NĚMECKÉ A ČESKÉ MENŠINOVÉ ŠKOLY V PLESNÉ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lucie Dyčková

Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PaedDr. Naděžda Morávková, Ph. D.

Plzeň, 2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plesná, 30. 3. 2015

.....

Vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat všem pamětníkům, kteří se se mnou podělili o své vzpomínky. Dále bych chtěla poděkovat PaedDr. Naděždě Morávkové, Ph. D. za její odborné vedení. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat Mgr. Aleně Brabcové za její ochotu při poskytování materiálů k této práci, bez kterých bych práci nemohla vypracovat.

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 Kulturně sociální situace v Plesné	7
2 Německá škola do počátku 2. světové války.....	8
3 Česká menšinová škola do počátku 2. světové války.....	12
4 Spojení německé a české školy a její existence po 2. světové válce	17
4. 1 Měšťanská střední škola	18
4. 2 Obecná škola.....	20
Rozhovor s bývalými učitelkami	37
ZÁVĚR.....	45
ZUSAMMENFASSUNG	47
Seznam literatury.....	48
Seznam příloh.....	49

ÚVOD

V této práci jsem se snažila zaznamenat historii základní školy v Plesné, ve které se také odráží bouřlivý vývoj 20. století. První škola v Plesné byla založena roku 1550 evangelíky. Po 3 století se katolíci snažili o vznik katolické školy, to se jim však podařilo až v roce 1740. Tato bakalářská práce začíná v roce 1902, kdy se tyto dvě školy sloučily v obecnou školu v Plesné, kterou navštěvovaly převážně německé děti. Po vzniku ČSR se začalo v Plesné jednat o vzniku české školy, která zde vznikla v roce 1926. Během 20. století zasáhla školu 2. světová válka, odsun německých obyvatel, komunistický režim i jeho svržení.

V první kapitole stručně nastíním, jaká byla situace v Plesné na počátku 20. století. Budu se zabývat hlavně průmyslovým vývojem obce a změnami ve složení obyvatelstva.

Ve druhé kapitole se zaměřím na německou obecnou školu, která v Plesné existovala v letech 1902 – 1945. V této kapitole se budu zabývat výstavbou nové budovy, změnami ve složení žáků, ekonomickými problémy. V kapitole také postihnu, jak se škola vyrovnávala s historickými změnami 1. poloviny 20. století.

Ve třetí kapitole budu psát o vzniku české menšinové školy v příhraniční obci s převážně německým obyvatelstvem. Zaměřím se hlavně na časté změny ve vedení školy a pedagogického sboru. V kapitole chci také stručně nastínit vztah obyvatel ve městě.

Čtvrtá kapitola se bude zabývat 2. polovinou 20. století, kdy dochází ke vzniku měšťanské střední a obecné školy, které navázaly na existenci předchozích dvou škol po 2. světové válce. V kapitole bude zachycen důsledek politických změn pro školu, také vztah obce a školy nebo několik složitých situací, za kterých se muselo vyučovat. Tato kapitola bude zakončena rozhovorem se čtyřmi pedagogy, kteří na škole působili.

Při psaní práce budu pracovat hlavně s kronikami jednotlivých škol, které doplním kronikami města. Dále využiji informace z almanachů, které byly vydány k významným výročím školy. Na konec budu pracovat s výpověďmi bývalých členů pedagogického sboru. Rozhovory se uskuteční na předem domluvené schůzce. Rozhovory budou v přepisu upravovány pouze po stylistické stránce a to výhradně v nezbytně nutných případech, aby se uchovaly původní projevy, v co největší míře. Pamětníci budou seznámeni s cílem rozhovorů a budou upozorněni, že rozhovor nebude bez jejich souhlasu zveřejněn.

Abstrakt: Práce je věnována vývoji základní školy v Plesné v průběhu 20. století. Zabývala jsem se německou měšťanskou školou, která v Plesné vznikla sloučením evangelické a katolické školy. Ve třetí kapitole naleznete historii české menšinové školy v Plesné, která zde existovala paralelně s německou měšťanskou školou. Kapitola také nastiňuje složitou situaci Čechů v pohraničí. Ve čtvrté kapitole jsem se věnovala vývoji školy po skončení 2. světové války, kdy v Plesné byla obecná škola a měšťanská střední školy, které byly v 50. letech sloučeny v jednu základní školu. Práce se hlavně věnuje historii školy, ale ukazuje i kulturně-politickou situaci v obci. V závěru práce je přepis rozhovoru s bývalými učitelkami, které na škole působily řadu let.

Abstrakt: Die Arbeit ist zur Entwicklung einer Grundschule in Fleissen im 20. Jahrhundert gewidmet. Ich befasste mich mit der deutschen Stadt Schule, die in Fleissen Zusammenschluss der evangelischen und katholischen Schulen gegründet wurde. Im dritten Kapitel enthält die Geschichte der tschechischen Minderheitenschulen in Fleissen, die parallel mit der deutschen Stadt der Schule bestand. Das Kapitel beschreibt auch die schwierige Situation der Tschechen in der Grenzregion. Das vierte Kapitel ist für die Entwicklung der Schule nach dem zweiten Weltkrieg, als Fleissen eine Grundschule und Sekundarschule Rat, der in den 50er Jahren wurden zu einer verschmolzen Grundschule gewidmet. Die Arbeit ist im Wesentlichen widmet sich der Geschichte der Schule, sondern zeigt auch die politische und kulturelle Situation in einer Ortschaft. Der Abschluss ist eine Abschrift eines Interviews mit einem ehemaligen Lehrer, der viele Jahre lang die Schule gearbeitet.

Klíčová slova: menšinová škola, měšťanská škola, obecná škola, program Hooverova kuchyně, soutěž „Za krásnější Chebsko“.

Schlagwörter: Minderheit Schulrat Schule, Grundschule, Programm Hoover Küche Wettbewerb "Die schöne Egerland".

1 Kulturně sociální situace v Plesné

Na počátku 20. století se Plesná stala významným průmyslovým městem. Proslavily ji hlavně textilní továrny a strunové hudební nástroje. Ve městě se nacházelo celkem 24 velkých továren a dále asi 100 menších soukromých podniků. Dělníci ve velkých továrnách byli hlavně německé národnosti, což bylo podstatné v roce 1938. V souvislosti s průmyslovým rozvojem obce byla roku 1907 provedena částečná kanalizace města a vytvořena projektová dokumentace pro výstavbu vodovodu.¹ S rozvojem průmyslu také vzrůstá životní úroveň obyvatel v Plesné, hlavně majitelé továren byli velmi bohatí. V 10. letech zde byla jedna z nejmodernějších továren ve střední Evropě - koželužna Johanna Adama Geipela, ke které patřil ještě mlýn a pila.² Ani 1. světová válka neukončila tento průmyslový rozvoj. Po jejím skončení zde byly zakládány další továrny a malé živnosti.

Po vzniku Československé republiky 28. 10. 1918 přicházejí do Plesné čeští četníci a příslušníci finanční stráže se svými rodinami. V roce 1921 žilo v Plesné celkem 13 Čechů. V průběhu 20. let počet Čechů vzrostl až na 70 rodin s 24 dětmi. Před druhou světovou válkou byla Plesná převážně průmyslovým městem. (Viz. Příloha č. I) Kulturní život v Plesné byl bohatý na spolky – hasiči, německý kulturní svaz, Svaz Němců, hudební a pěvecké sdružení, pěvecké sdružení pracujících, sportovní a cvičební sdružení pracujících, německé tělovýchovné sdružení, národní svaz německých katolíků, sdružení Gusta Adolfa, péče o mládež, sdružení pěstování a zlepšování okolí a sdružení zemědělců.

Rok 1938 byl v Plesné velmi bouřlivý stejně jako v ostatních městech v Sudetách. Typické byly boje Freikorpsu, které vytvářely záminku pro obsazení Sudet Hitlerem. Tyto boje zaznamenaly vrchol až po aféře v nedaleké obci Habršpírku. Z těchto důvodů obsadila Plesnou státní obrana, která zde byla až do 19. 9. 1938, kdy se musela stáhnout.³ Dne 12. 9. 1938 po Hitlerově projevu následoval oslavný pochod městem za zvonu zvonů. V následujících dnech docházelo k menším potyčkám mezi českým a německým obyvatelstvem. Kvůli mnohým se potyčkám odešla z Plesné většina českého obyvatelstva, ti co zde zůstali, byli po zabrání Sudet odvezeni do vězení v Bad Brambachu. Během války Němci využili místní továrny a přebudovali je pro vojenské účely. Jinak se v Plesné během

---

¹ *Podrobná historie města.* Oficiální internetové stránky města Plesná [Online]. Plesná: Města Plesná © 2015. [cit. 2015-02-15] Dostupné z [www: <http://www.mestoplesna.cz/ehistori.html>](http://www.mestoplesna.cz/ehistori.html)

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

války nic nestalo. Až 30. 4. 1945 se na hranicích ocitli američtí vojáci, bitva o Plesnou trvala celé dva dny a město při ní bylo z velké části poničeno.

Po válce průmyslový význam začal upadat, většina továren byla zavřena a zničena. Roku 1948 zde bylo jen pár znárodněných podniků např. NP Tosta, Eska Cheb, NP Cremona, drubežářský závod, výrobní elektrorozvodů a přádelny s barvírny textilu. I v Plesné došlo po válce k několika vlnám odsunu Němců, do volných domů a bytů se nastěhovali dosídlenci z vnitrozemí. Zatímco v červnu 1946 bylo napočítáno 658 Němců a 18 Čechů, v září téhož roku to bylo o 461 Němců méně a o 34 Čechů a 120 Slováků více. O tři roky později vypadala situace následovně: 103 Rumunů, 78 Němců, 49 Čechů, 17 Slováků a osm volyňských Čechů.⁴ Národní správa uzavřela většinu menších firem, spořitelnu, potravinářské závody atd.

2 Německá škola do počátku 2. světové války

V Plesné existovaly dvě základní školy soukromá evangelická a veřejná katolická škola. V roce 1902 byly tyto dvě školy spojeny v jednu obecnou školu. Nová škola byla pěti třídní a navštěvovalo ji celkem 538 dětí z Plesné a Šneků. Německou tuto školu nazýváme proto, že ji navštěvovaly hlavně německé děti, pouze jedna dívka byla Češka.⁵ Ve školním roce 1903 – 04 navštěvovalo školu 552 žáků, kteří byli rozděleni do 5 tříd. Čtvrtá a pátá třída byla rozdělena na chlapeckou a dívčí (Příloha č. XIV.). Na škole vyučovali p. Köhler v 1. třídě, p. Stingl ve 2. třídě, p. Ermel ve 3. třídě, p. Lichtl ve 4. dívčí třídě, p. Markus ve 4. chlapecké třídě, p. Tachezy v 5. dívčí třídě a p. Bruckner v 5. chlapecké třídě.⁶ Během existence školy se čím dál tím více ukazovalo, že dosavadní prostory jsou nevyhovující, a proto se roku 1905 začalo jednat o stavbě nové moderní budovy. Stavba byla schválena pod podmínkou, že v budově nebude jen obecná škola, ale zřídí se i měšťanská škola.⁷ Stavba nové budovy byla zahájena 9. 11. 1909 a již za rok byla kolaudována, veřejnost si budovu mohla poprvé prohlédnout na začátku roku 1911. (příloha č. II) V novém školním roce navštěvovalo školu 471 chlapců, dívky do školy

---

⁴ Tamtéž.

⁵ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. Str. 20.

⁶ Státní archiv Cheb. Fond OŠ Plesná. *Chronik der Volksschule Fleissen III. 1903 -1919*. K 167. Str. 3.

⁷ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. Str. 21 – 22.

mohly začít chodit až v roce 1915. Tato budova sloužila pouze žákům z Plesné, protože obec Šneky si postavila školu vlastní. Prozatím byla v budově pouze obecná škola, měšťanská škola byla založena až 28. 9. 1914, vlivem historických událostí – vypuknutí 1. světové války – se nekonalo slavností otevření školy.⁸ Škola však fungovala i během války.

V prvním školním roce 1914 – 15 se stal provizorním ředitelem Josef Biederman (Příloha č. III), který pocházel ze Schönbachu. Jako oborový učitel byl na školu přidělen Karl Bruckner. U příležitosti otevření školy se škola a obec dohodla na spolupráci. Během průběhu války učitelský sbor pořádal pomocné akce a sběr. Se začátkem školního roku 1915 – 16 začalo chlapeckou školu navštěvovat i 15 dívek, 11 do 1. třídy a 4 do 2. třídy. Škola se neobešla bez materiální pomoci, na nákup učebnic přispěla Firma J. A. Geipel a pan Fiedrich Geipel věnoval škole piano. Dne 7. 5. 1917 byl pan Biederman na svou pozici oficiálně jmenován. V tomto roce škola opět obdržela uznání v běhu v okresním kole. Na škole byly i přes vysoký počet žáků jen 4 třídy. Kvůli velkému nedostatku finančních prostředků a surovin byly prázdniny roku 1917 – 18 delší. O prázdninách roku 1918 odjely plesenské děti na ozdravný pobyt v rámci programu „Kind zu Gast“, tento výlet dětem velice prospěl.⁹

Na začátku školního roku 1918 – 19 propukla na škole chřipková epidemie a škola musela být na 3 týdny uzavřena. Vznik Československé republiky je brán jako státní převrat a ředitel školy skládá slib německému Rakousku. Plesenská německá škola se zapojila do pomocného programu „Hooverova kuchyně“, díky kterému mohli rozdat 330 porcí polévky a 100 šálků kaka. ¹⁰ Dále škola dostala sponzorský dar od továrny Oty Geipela ve výši 1000 Kčs na oblečení pro děti a školní pomůcky. Učitelé měli stejný plat jako státní zaměstnanci a museli podepsat písemný služební slib vůči Československé republice.¹¹ Dne 8. 10. 1920 bylo klasické vyučování přerušeno žakovskou stávkou. Ve školním roce 1920 – 21 nebylo možné zajistit dostatek studentů pro vyučování. V květnu roku 1922 školu navštívil inspektor Sparowsky, který se vyjádřil velmi pochvalně o zdejší výuce.

---

⁸ Tamtéž. Str. 22.

⁹ Tamtéž. Str. 29

¹⁰ Státní okresní archiv Cheb. Fond AM Plesná. REIF, Fritz. *Gedenbuch der Marktgemeinde Fleissen 1933*. K 161, inv. č. 12. Str.

¹¹ Tamtéž. Str. 150.

Ve školním roce 1922 – 23 se rapidně snížil počet žáků v první třídě, což bylo zřejmě zapříčiněno válkou, protože před válkou byl počet žáků několikanásobně vyšší (Příloha č. IV). Ve školním roce 1924 – 25 došlo ke spojení první a druhé třídy. K nárůstu žáků dochází až v roce 1931 a třídy mohly být opět rozděleny. Díky spojení těchto dvou tříd se uvolnila jedna učebna, kde vznikla tělocvična (Příloha č. V). Díky výnosu z oslav 28. 5. bude zahájena přestavba školy z chlapecké na smíšenou školu, tato přestavba bude dokončena ve školním roce 1923 – 24. Roku 1923 se konaly volby do místního zastupitelstva, které měly důsledek i pro školu. Výsledky voleb vedly k rezignaci školní rady a zvolení nové, jejímž předsedou se stal Adolf Geipel. Na konci školního roku 1923 - 24 jela škola na školní výlet do Ústí nad Labem, kde navštívila výstavu, zábavný park a děti se projely po řece. Podobné výlety škola pořádá každý rok. Škola se neustále snažila modernizovat budovu, a proto byl zakoupen nový kotel v hodnotě 13 530Kčs, aby škola ušetřila za topení.¹²

Ve školním roce 1925 – 26 nastoupilo do školy celkem 180 dětí. Kvůli velkému počtu dětí v 1. třídě byla třída rozdělena. Do první třídy mělo nastoupit 52 chlapců a 48 dívek. V tomto školním roce vstoupil v platnost nový učební plán. Byl jmenován nový předseda školní rady, kterým se stal pan Albert Päsold. Od 1. 2. 1926 je do výuky zavedena výuka češtiny jako nepovinný předmět. Po celý rok se škola účastnila sběru odpadu. Během roku byl proveden pokus s posunutím začátku školní výuky na 8:30, ale nebylo to přínosné, a proto ředitel školy vrátil začátek výuky na 8:00.¹³ Na škole se pořádají učební kurzy pro obyvatele obce, absolventi těchto kurzu najdou uplatnění v místních továrnách. Škola opakovaně získává dobrá hodnocení od školských úřadů za moderní budovu, účelně vybavené a osvětlené učebny a kvalitní moderní výukový materiál.

Ve školním roce 1927 - 28 byl pro dívky zaveden nový předmět – vaření. Z finanční bilance roku 1928 je patrné, že ředitel školy věnoval částku 150 000Ksč na tělocvičnu.¹⁴ Plán tělocvičny byl představen na úřadě 4. 2. 1929 a po několika jednáních školní rady a komise bylo rozhodnuto, že stavba začne 17. 10. 1929. Podle odhadů architekta měla stavba tělocvičny stát 600 000Kčs. V tomto školním roce byla u dětí provedena lékařská vyšetření, která prokázala posílení dětí oproti minulým rokům, ale u

---

¹² Tamtéž. Str. 150

¹³ Tamtéž. Str. 151.

¹⁴ Tamtéž. Str. 152.

děti se stále projevují plicní, srdeční potíže a špatný stav jejich zubů. Kvůli nařízení školní rady se muselo slavit 10. výročí existence ČSR a zdůraznit žákům významnost tohoto dne.

V únoru roku 1929 zasáhla obec silná epidemie chřipky a škola musela být uzavřena. Dne 7. 3. 1929 byla škola uzavřena z důvodu oslav 80. narozenin prezidenta Masaryka. Ve školním roce 1929 – 30 byla otevřena mateřská škola, do které nastoupilo 52 dětí. Učitelkou v mateřské škole se stala Anna Wursche. V tomto školním roce oslavil ředitel obecní školy Heinrich Pfeiffer 40. výročí služby státu a k 1. 2. 1930 odešel do důchodu. Na školu přichází nový učitel Anton Mayer, který studoval filosofii v Praze, a Dr. r. n. Paul Weissenbach, který sem přechází z gymnázia v Chebu. Dne 12. 5. 1930 studentům byla povolena účast na cvičení německého tělovýchovného spolku. Ve školním roce 1930 - 31 se jednalo o novém umístění české menšinové školy v Plesné. Dne 25. 10. 1930 byla zkolaudována budova tělocvičny a slavnostní otevření bylo naplánováno na 16. 11. Na slavnostním otevření promluvil ředitel měšťanské školy Biedermann a oslavy byly doplněny vystoupením gymnastek a hudebního sboru.¹⁵ Oslav se účastnil i okresní školní inspektor Wolf, kterému se budova velmi líbila – přirovnal ji k řeckému paláci.¹⁶ Prozatímním ředitelem obecné školy byl jmenován Adolf Reichl. Na zastupitelstvu byl znovu zvolen p. Biedermann jako ředitel měšťanské školy a jeho zástupcem byl jmenován Hans Braun. Zastupitelstvo obce chtělo definitivně vyřešit post ředitele obecní školy a zvolili na tuto pozici p. Biedermanna, předání této pozice bylo provedeno 14. 8. 1931. Na místo odborného učitele Dr. Weisenbacha byl přijat Ferdinand Bubik, který převzal pozici ředitele měšťanské i obecní školy v roce 1932, protože p. Biedermann odešel do zaslouženého důchodu. Bohužel p. Biedermann umírá již v září 1932, zemřel týden po jeho propuštění do důchodu. Velká účast na jeho pohřbu dokazuje jeho velkou oblíbenost v obci.

Vztah českých a německých obyvatel byl i během 30. let přátelských, dokonce si na německé škole v roce 1937 připomínají narození prvního československého prezidenta. Německá a česká menšinová škola spolupracovaly na organizaci významných oslav Republiky. Situace zde se změnila až na podzim roku 1938. Dne 12. 9. 1938 si obyvatelé vyslechli projev Adolfa Hitlera, po té se vydali na průvod městem za zvonění zvonů, zpívali písně a provolávali nacistická hesla. Následujícího dne docházelo k česko-

---

¹⁵ Tamtéž. Str. 153.

¹⁶ Tamtéž. Str. 153.

německým potyčkám.¹⁷ Němci dokonce zaútočili na státní policii. Dne 14. 9. Bylo vyhlášeno stanné právo. Češi a politici Plesnou raději opustili, v obci panoval neklid, na ulicích hlídkovala policie. I přesto se povedlo některým členům SdP utéct za hranice, takže v Plesné zůstalo jen minimum obyvatel. 22. 9. odešlo z Plesné četnictvo a Stráž státní bezpečnosti, díky tomu se na pár hodin vrátilo uprchlé německé obyvatelstvo se zástupci NSDAP. V obci pobíhalo zatýkaní a mobilizace obyvatel. V následujících dnech byl ukončen provoz železnice na trase Cheb – Bad Brambach a na budově pošty se objevila vlajka s hákovým křížem. Dne 30. 9. propukly v obci oslavy podepsání Mnichovské dohody a byly otevřeny hranice. Německé obyvatelstvo bylo zklamané, že Adolf Hitler při své návštěvě Chebska neprojžděl Plesnou, tak ho alespoň vítali na nejbližší křižovatce.¹⁸ Během bouřlivých zářijových dní se v Plesné zastavil kulturní život, továrny přerušily výrobu. Po připojení Sudet k Německé říši se místní továrny přeorientovaly na válečnou výrobu. Na rozdíl od české menšinové školy, která byla i hned po podepsání Mnichovské dohody zrušena, německá škola svou výuku přerušila až v posledním roce války, kdy se v Plesné objevuje americké osvobozené vojsko a svede dvoudenní bitvu s jednotkami SS. Během války výuka probíhá normálně, žáci dokonce jeli na několik školních výletů.

3 Česká menšinová škola do počátku 2. světové války

V obci Plesná na západě Československé republiky byla pouze německá škola, a proto se v březnu roku 1926 začalo uvažovat o zřízení české školy. V pohraničí byli Češi v menšině, proto by vzniklá škola byla menšinová. Inspektor menšinových škol v Karlových Varech pan Rayer vyzval naddozorce fin. stráže pana Kitzbergera v Plesné, aby zjistil, jaké děti by navštěvovaly českou školu.

Česká menšinová škola byla v Plesné oficiálně otevřena 6. 9. 1926, za pomoci inspektorátu menšinových škol v Plzni. Vyučováním a správou školy byl pověřen František Kalhous, který studoval v Plzni. Na škole se vyučovaly kromě klasických předmětů také ruční práce, které od 1. 2. vedla paní Olga Kernerová – Nováková z Házlova, a katolické náboženství, které vyučovala slečna Hilda Schwalbová. V prvním roce školu navštěvovalo celkem 14 dětí. Škola byla umístěna do budovy celního úřadu č.p.

---

¹⁷ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. Str. 54.

¹⁸ Tamtéž. Str. 54.

314 (Příloha č. VI), nábytek byl zapůjčen z české školy v Chebu.¹⁹ Vyučovalo se v nejistotě, zda bude škola povolena, tuto situaci vyřešil až výnos ministerstva z 13. 11. 1926. Tento výnos svěčil dozor nad školou inspektorátu v Karlových Varech.

V budově celního úřadu zůstala škola do konce února 1927, poté byl nařízen přesun školy do pronajatých místností v budově německé školy ve Šnekách (Příloha č. VII). Toto stěhování se uskutečnilo 1. 3. 1927 i přes odpor školní rady a obecní rady ve Šnekách. Žáci ve výuce mohli pokračovat již 2. 3. Německá škola jim dokonce věnovala část zahrady. Na konci roku 14. 6. 1927 školu navštívil inspektor menšinových škol pan Tayerle.

Během školního roku se konalo několik oslav důležitých svátků – 28. 10. vznik ČSR, 23. 12. vánoční nadílka, 7. 3. narozeniny prezidenta Masaryka, 28. 3. narozeniny J. A. Komenského a 27. 5. znovu zvolení T. G. Masaryka. Během vánoční nadílky se uskutečnila besídka, během které děti recitovaly básně a zpívaly tradiční koledy. V závěru oslav dostaly obuv a oblečení. Oslavy jednotlivých svátků měly přispět k národnímu uvědomění dětí. 28. 6. 1927 byl zakončen první školní rok v nepřátelském německém prostředí ve Šnekách.²⁰

Ve druhém školním roce nastoupil nový správce školy Jindřich Krtil, protože František Kalhous musel 30. 9. nastoupit na vojnu. Od 4. 1. do 28. 2. ve funkci správce školy působil František Novák, protože pan Krtil trpěl závažnou nemocí. 1. 9. byla zřízena expositura pro děti v Schönbachu, pobočka školy byla umístěna do budovy státní odborné školy v Schönbachu²¹. Vyučoval zde Otakar Haltuf, který na škole v Plesné působil od 1. 6. jako výpomocný učitel. V novém školním roce se také změnilo složení pedagogického sboru – ruční práce vyučovala Anna Nováková z Františkových Lázní, náboženství vyučovali Hilda Schwalbová a Pavel Sacher. Dne 22. 1. 1928 byl na škole zřízen školní výbor, jehož členy byli pan Jirkovský, Goller, Pötzl a Wolf. Pro děti v Schönbachu škola dostala od ministerstva pomůcky a vybavení třídy. V tomto školním roce se konaly volby, škola se do nich aktivně zapojila, ale nezískala žádný mandát. Děti v okolních obcích, ve Velkém Luhu a Starém Rybníku, během roku hrály divadelní představení, aby posílily národní uvědomění zdejších Čechů.²² Během roku do školy přišlo 5 dětí, takže na konci roku školu v Plesné navštěvovalo 12 žáků a pobočku v Schönbachu 13 žáků.

---

¹⁹ Školní archiv ZŠ a MŠ Plesná – ředitelna školy. *Kronika české školy 1926 – 1966*. nestránkovaná.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

²² Tamtéž.

Ve školním roce 1928 – 1929 školu vedl František Novák, který v listopadu udělal zkoušku učitelské způsobilosti. Také učitelé ostatních předmětů se změnili – ruční práce vyučovala slečna Marie Košterová z Františkových Lázní, náboženství farář Pavel Sacher. Pobočka školy v Schönbachu se na začátku roku osamostatnila. V pohraničí se začaly projevovat spory mezi Čechy a Němci, v sousední obci Vildštejn propukají politické i osobní spory mezi obyvateli.²³ V tomto školním roce školu navštěvovalo jen 7 dětí.

Ve školním roce 1929 -30 se opět změnil správce školy, stal se jím Bohumil Faltín. Na škole byly zavedeny dětské časopisy, které zaplatil podnik ve Vildštejně. Do školy přišel nový nábytek, který usnadnil práci ve škole. Byl ustanoven nový školní výbor a každý rodič byl povinen učiteli pomoc, pokud o to požádal. Během roku žáci hráli několik loutkových představení. V tomto školním roce ke klasickým oslavám významných dnů přibyl Den dětí, který byl oslaven dětskými tanci, hry a závody. Každé dítě dostalo cukrovinky, párky a spořitelní knížku s vkladem 20Kčs, kterou věnoval okres.²⁴ Na konci roku navštěvovalo školu 12 dětí.

Ve školním roce 1930 -1931 se správcem školy stal Oskar Hollmann, který školu řídil i v dalším školním roce. Náboženství začal vyučovat farář Jan Roth, který na škole působil do vypuknutí války roku 1938. Školu navštěvovalo 9 chlapců a 7 dívek. Dne 28. 10. se konala velkolepá oslava za účasti rodičů a hostů, děti recitovaly básně, správce školy měl proslov, ve kterém zdůrazňoval důležitost tohoto dne, dále nabádal ke vzájemné spolupráci obyvatel, i když si uvědomoval složité národností vztahy v pohraničí.²⁵ V závěru dne se zpívala hymna. O Vánocích škola dostala ovoce na stromek, jelikož ho bylo moc, děti dostaly i domů.²⁶ Na konci školního roku byl uspořádán školní výlet do lesa, kde děti hrály divadlo pro rodiče.

Následující školní rok 1931 - 32 byl ve znamení jedné velké změny, škola dostala vlastní budovu (Příloha č. VIII). 14. 9. byl škole přidělen dům č. 184, nebyl však přizpůsoben potřebám školy, proto vyučování probíhalo nejdříve pouze v 1. patře a v přízemí se zahájila rekonstrukce. Rekonstrukci prováděla firma Bauer a Greiner z Dolního Rychnova. Rekonstrukce trvala do 15. 12. Na Vánoce se konala klasická besídka a děti dostaly boty a oblečení. Po vánočních prázdninách ve škole vypukla epidemie

---

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Tamtéž.

spalniček. V tomto školním roce zasáhla školu jedna smutná událost – dne 6. 4. onemocněla žákyně Božena Čížmařová a 14. 4. své nemoci podlehla. Škola jí vystrojila pohřeb, na kterém promluvil správce školy, a žáci zazpívali několik písní. Během roku se konaly dvě schůze rodičovského sdružení, na první se rozhodlo, že bude zhotoveno loutkové divadlo pro školu, na druhé se odsouhlasil školní výlet. Výlet se uskutečnil 19. 6. na paloučku, kde děti hrály divadelní představení pro rodiče.

V novém školním roce 1932 - 33 přišel opět nový správce Stanislav Mácha. Změnili se i učitelé ručních prací, které vyučovala Vlasta Hájková, a českobratrské církve, kterou převzala Emilie Neumaierová. V tomto školním roce navštěvovalo školu 9 chlapců a 6 dívek. Poměry mezi obyvateli v Plesné se zhoršují, správce školy si stěžoval, že se mu nepodařilo přimět rodiče k sehrání loutkového divadla pro děti.²⁷ Němci však byli ke škole loajální. Od listopadu se konala stravovací akce pro děti, které dostávaly polévku. Tato akce byla financována z prostředků získaných ve sbírce a na mikulášské zábavě. Tento školní rok byl poznamenán hospodářskou krizí, mnoho rodičů ztratilo práci a děti trpěly bídou a hladem, proto na vánoce ty nejchudší děti dostaly obuv, šaty, jablka a cukroví.²⁸ Krizi v pohraničí ještě zhoršovali fašisté, kteří bránili Čechům najít práci. V lednu mnoho dětí onemocnělo chřipkou a škola musela být na pár dní uzavřena. Školní rok byl zakončenou oslavou Jana Husa.

Ve školním roce 1933 – 34 opět odchází správce školy, do této funkce je dosazen výpomocný učitel Richard Beneš z Chebu. Školu navštěvovalo 9 chlapců a 7 dívek. Stravovací akce začala letos už v polovině října, opět děti dostávaly polévku. V tomto roce děti sehrály celkem tři loutková představení, první se konalo v listopadu, druhé bylo spojeno s oslavou Mikuláše, při této příležitosti dostaly děti ovoce a cukroví, třetí se konalo na vánoce a děti byly obdarovány obuví a oblečením. Škola dostala 5 párů bot od Dámského odboru N. J. S. v Praze, které věnovala těm nejchudším dětem.²⁹ V březnu škola oslavila narozeniny prezidenta, na této oslavě spolupracovala také sousední obec Vildštejn a německá škola. Dne 21. dubna byl správce školy odveden při vojenském odvodu. V květnu byl ve volbách opět zvolen T. G. Masaryk, což u obyvatel v pohraničí vzbudilo veliké nadšení.³⁰ Školní rok byl opět zakončenou oslavou Jana Husa.

---

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

V následujícím roce 1934 -35 zůstal učitelův sbor nezměněn. Žáků na škole ubylo, 3. 9. nastoupilo do školy 13 žáků. Na začátku října ovlivnila výuku vražda krále Alexandra I. a francouzského ministra Barthoua, kteří byli bráni jako významní přátelé státu. V den pohřbu se neučilo a žáci poslouchali v rozhlase přenos z jejich pohřbu. V listopadu dělal správce školy Beneš zkoušky způsobilosti, jejich výsledek v kronice uveden nebyl. Na vánoce byly obdarovány chudé děti a v lednu škola rozdělila uhlí, které dostala od společnosti Venkov dětem. V únoru se konal maškarní bál, výtěžek z něj byl rozdělen chudým dětem. V tomto školním roce se na oslavě narozenin prezidenta podílela celá obec. Oslava se konala v hotelu za účasti české i německé školy. Děti recitovaly básně, každý tělovýchovný spolek měl připravené vystoupení. V květnu se konaly volby, škola se jako vždy podílela na agitační činnosti. Na konci roku byl uskutečněn výlet do Lokte, výletu se účastnilo dokonce i několik rodičů.³¹

Ve školním roce 1935 - 36 přišel na školu nový správce školy Josef Špelda z Chodové Plané. Žáků opět ubylo, 2. 9. jich nastoupilo pouze 10 (Příloha č. IX). Během roku škola obdržela dar 100Kčs od Klubu československých lázeňských hostů a 100Kčs od Jana Vávry.³² Před vánoce dostalo 5 chudých dětí obuv a šaty od okresní péče o mládež a Dámského odboru N. J. S. v Praze.³³ Letos začala stravovací akce až v prosinci. Dne 2. 2. se ustanovil Výbor Národní Jednoty Severočeské, jehož hlavní starostí bude česká škola. Oslava narozenin prezidenta tentokrát začala ve škole, děti recitovaly básně a zpívaly hymnu, a pak pokračovala v místní kavárně pana Schönera. Správce školy pozitivně hodnotí účast několika Němců na oslavě. V březnu se škola loučí s inspektorem Františkem Vešinem, který odchází do Prahy. Na konci roku odchází správce školy Josef Špelda.

V roce 1936 - 37 do školy chodilo celkem 12 dětí. Správcem školy se stal František Nechvátal a na školu také přišel nový učitel československého náboženství Dr. Run. Novým inspektorem se stal Stanislav Jelínek. V tomto školním roce se slavilo 10 let existence české menšinové školy v Plesné. Národní jednota uspořádala oslavu v restauraci ve Velkém Luhu. Letos poprvé se podařilo oslavit Den vzniku Republiky společně s Němci, správce školy to bere jako ukázkou toho, že i v pohraničí mohou Češi a Němci

---

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž.

³³ Tamtéž.

spolupracovat.³⁴ I letos před vánoce bylo 5 chudých dětí obdarováno obuví a oblečením a v prosinci pro ně začala stravovací akce. V březnu na škole vypukla epidemie spalniček, onemocněla půlka žáků. Na konci roku se jednalo o ustanovení místní politické organizace Strany národních socialistů, výsledek tohoto jednání v kronice zaznamenán nebyl.

Do školního roku 1937 - 38 nastoupilo 13 žáků, složení učitelského sboru zůstalo stejné. Během prázdnin byla budova školy zvenku opravena a byla natřena okna.³⁵ Národní jednota uspořádala dne 31. 9. smuteční tryznu v restauraci Schöner kvůli pohřbu prezidenta T. G. Masaryka. V listopadu se konala sbírka pro školu a nezaměstnané členy Národní jednoty. Celkem se vybralo 1700Kčs, které byly rozděleny škole a fondu na postavení české školy. V polovině ledna začala stravovací akce pro 11 žáků. Na vánoce dostali 3 nejpotřebnější žáci obuv a šatstvo. Pololetní prázdniny musely být prodlouženy, protože polovina žáků onemocněla. Dne 7. 3. u příležitosti narozenin T. G. Masaryka byla uspořádána sbírka na podporu československého zahraničí, celkem se vybralo 125Kčs. Tento školní rok skončil dřív, aby se děti mohly účastnit všesokolského sletu v Praze.

Školní rok 1938 - 39 byl posledním školním rokem české menšinové školy. V září nastoupilo 12 žáků, správcem školy se stal Břetislav Plechatý. Tento rok nebyl dokončen, protože po podepsání Mnichovské dohody a zabránění pohraničí byla škola zrušena a většina českých obyvatel obec opustilo.

4 Spojení německé a české školy a její existence po 2. světové válce

Po 2. světové válce se již neobnovila česká menšinová škola, ale vznikla česká obecná škola, která navazovala na německou školu. Česká obecná škola v Plesné začala svou činnost ve školním roce 1945 - 46. Škola byla, stejně jako její předchůdkyně, pětitřídní. Budova školy byla poničena vojskem a uprchlíky. Město si budovu mohlo převzít 29. 8. 1945, ale její vyklizení a vyčištění probíhalo až do prosince.

Během války byla škola uzavřena, i když Plesnou zasáhla válka až v posledním roce. V obci Plesná byla ještě měšťanská škola, která měla s obecnou školou společného správce Aloise Píchovce. Výuka na obou školách probíhala do prosince formou domácích

---

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Tamtéž.

cvičení, ale byly vyučovány pouze české děti. Když se v lednu 1946 situace mírně zlepšila, byly do školy přijaty i německé antifašistické děti, ale pro nedostatek uhlí v zimních měsících byla jejich výuka opět zrušena.³⁶

4. 1 Měšťanská střední škola

Dne 20. 8. 1945 definitivně zaniká německá škola a vzniká měšťanská škola v Plesné. Škola se potýkala nejen s poničenou budovou, ale také s nedostatkem personálu, proto se přešlo na nouzové řešení – vyučování obecné školy probíhalo ráno a odpoledne se vyučovala měšťanská škola.³⁷ Německé obyvatelstvo, které zde ještě zůstalo, začalo být přeškolenáno v českém jazyce. Ucelené vyučování začalo až od 1. 12. 1945 v jedné třídě. Dne 17. 1. 1945 byl jmenován ředitelem školy J. Hynka a došlo k formálnímu rozdělení školy. V prvním školním roce navštěvovalo školu 38 žáků.

Ve druhém školním roce 1946 – 47 nastoupilo 59 žáků. Budova školy i tělocvična již byla opravena, ale nebyl dostatek nábytku a pomůcek k výuce. Během roku se vzpomínalo na významné dny československé historie například 14. 9. úmrtí T. G. Masaryka. Žáci byli rozděleni do dvou tříd k p. Skálové a p. Frazákovi. V zimních měsících škola trpěla nedostatkem paliv, a proto byly v březnu vyhlášeny uhelné prázdniny.³⁸ Stravování žáků bylo zabezpečeno dary katolické americké mládeže, tyto stravovací akce přispěly ke zlepšení zdraví žáků. Během roku byl p. Frazák odvolán do vojenské služby a nastoupil místo něj p. František Hampl. Počet žáků stoupl na 80, ale mnoho žáků zase odešlo, kvůli umístění rodičů do jiného města.

Ve školním roce 1947 – 48 se počet žáků příliš nezvýšil, ale přesto mnoho z nich bylo nových. Žáci byli rozděleni do 4 tříd. P. Skálová odchází do Chebu a místo ní nastupuje p. Roudová. Škole stále chybí jeden učitel. Jako cizí jazyk se na škole vyučuje ruština. Během prázdnin byl pozemek školy oplocen a opravilo se ústřední topení. Dne 31. 3. 1948 byl jmenován prozatímní ředitel školy p. Šnajdr. Ve dnech 19. – 30. 4. se konaly ve škole rozpravy o připravované ústavě. Během roku si žáci připomínali založení Karlovy univerzity a Den osvobození. Druhý týden v květnu se konal týden dětské radosti, v jehož rámci děti navštívily místní kasárna.³⁹ Dne 10. 6. se konala schůze učitelů, kde se zavázali

---

³⁶ Státní okresní archiv Cheb. Fond MěstNV Plesná. *Kronika obce Plesná 1945 – 57*. K 273, inv 911. Str. 25-26.

³⁷ Státní okresní archiv Cheb. Fond ZŠ Plesná. *Kronika měšťanské a střední školy 1945 – 1951*, K 432, inv. 938. nestránkovaná.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

odpracovat několik hodin na žňové a lesnické brigádě. Dále přijali závazky k plánované oslavě 28. 10., učitelé chtěli vyzdobit školu, zřídit šatny, upravit zahradu, zlepšit docházku žáků a zlepšit hygienické zázemí školy. Během celého roku dostávaly nejpotřebnější děti přesnídávku rohlík a kakao nebo chleba s masem.

Ve školním roce 1948 – 49 se škola stále potýkala s nedostatkem učitelů, proto byli zdejší učitelé více zatěžováni. Na školní zahradě byla založena ovocnářská školka, zlepšila se výzdoba školy a byly překonány normy ve sběru odpadu. Dětem byly zrušeny pololetní prázdniny, aby si nahradily zameškanou výuku během výletu na horách.⁴⁰ Během roku se děti zúčastnily kulturní brigády v závodě Tosta, dále pomáhaly lesníkům a zemědělcům. Na škole byla ustanovena mandelinková hlídka, která kontrolovala bramborová pole. Také proběhlo přeočkování žáků proti TBC. Od dubna byly dětem vydávány obědy. Během týdne dětské radosti žáci zhlédli představení Kamenná pastorkyňa. Na konci roku třídy podnikly výlety do Chebu a Františkových Lázní.

V následujícím školním roce 1949 – 50 se zlepšilo obsazení učitelů na škole a zlepšily se studijní výsledky. Škola získala 3. místo v soutěži „Výzdoba školy“. Během roku se organizoval sběr lahví, ale většina žáků nosila lahve přímo do výkupu.⁴¹ Po celý rok se konaly vyvažovací akce, všichni žáci dostávali přesnídávku a někteří i oběd. Byla uzavřena družba s národní školou v Plesné. Žáci navštívili výstavu „SSSR náš učitel a vzor“. Od 2. poloviny dubna se konaly různé semináře, které měly získat žáky pro práci horníků. Po celý školní rok se konala politická školení pro učitele.

Ve školním roce 1950 – 51 byl jmenován nový ředitel František Merhout. Školní jídelna přešla pod správu MNV. I v tomto roce se uskutečnilo politické školení pro učitele. Škola se zapojila do projektu „Nová škola vesnici, vesnice škole“. Sjednotilo se SRPŠ obecné a měšťanské školy a rozdělilo se na dvě komise pedagogickou a vyživovací.⁴² Na škole byl založen pionýrský oddíl, který zlepšil kázeň žáků. V tomto roce se poprvé konaly ve 4. ročníku závěrečné zkoušky.

Ve školním roce 1951 – 52 dochází dne 15. 11. ke sloučení měšťanské střední školy a národní obecné školy v Plesné. Oficiální název školy je Devítiletá střední škola v Plesné. Jejím ředitelem byl jmenován Jaroslav Hynek a jeho zástupcem se stal František Merhout.

---

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Tamtéž.

4. 2 Obecná škola

Po začátku školního roku se mohlo učit jen v jedné místnosti, protože se škola potýkala s nedostatkem uhlí. Na začátku roku do školy nastoupilo 27 žáků, ale vlivem osidlování pohraničí přišlo během roku mnoho nových žáků, na konci roku měla škola již 50 studentů. Ve škole bylo zavedeno částečné nedílné vyučování a byly ustanoveny dvě definitivní postupové třídy. 1. 6. byla na školu přijata nová učitelka paní Šrámková. V Chebu schválili naturální byt pro řídícího učitele.⁴³ Do dalšího školního roku se zapsalo 60 žáků.

Ve druhém školním roce 1946 -47 se stal řídícím učitelem Jaroslav Hynek a byl přijat nový učitel Antonín Hlavnička. Pod obecnou školu patřila i mateřská škola, kde učila paní Drahomíra Špachmanová. Na začátku roku byl proveden definitivní zápis do školy, celkem se zapsalo 110 žáků, z toho jen 16 žáků bylo německé národnosti. Škola obdržela od státu dotaci na pomůcky ve výši 390Kčs a na knihovnu 260Kčs. Pro nedostatek pracovních sil byl zrušen předmět ručních prací. Opět bylo obnoveno vyučování katolického náboženství, které vyučoval Jan Jeroným Kadlec. Řídící učitel na škole vyhlásil akci Sběr léčivých bylin, děti nasušily celkem 12kg bylin.⁴⁴ Ke dni 23. října byla zřízena třetí definitivní postupová třída, tudíž na škole vzniklo jedno nové stálé místo pro učitele. Během roku opět narostl počet žáků, na konci roku školu navštěvovalo již 147 studentů, z toho 37 žáků německé národnosti. Velkým problémem školy byl stálý příchod nových lidí do pohraničí, tudíž do školy se hlásilo stále více dětí, které měly různé dovednosti a znalosti, což komplikovalo výuku. Během roku se konaly pravidelné lékařské prohlídky. Do dalšího roku bylo zapsáno již 212 žáků, takže bude nutné přijmout další učitele a navýšit počet tříd.

Na začátku roku 1947 - 48 se škola potýkala s nedostatkem personálu. Mateřská škola musela být z tohoto důvodu uzavřena, protože paní Špachmanová se vdala a vzdala se učení a novou paní učitelku se nepodařilo včas najít.⁴⁵ Během roku na školu přišli dva učitelé – Věra Řezníčková a František Merhout. Na škole bylo zřízeno celkem 5 tříd a jedna třída pobočná. Škola opět dostala dotace na pomůcky ve výši 550Kčs a na knihovnu ve výši 800Kčs. Pro opožděné děti byl zřízen doučovací kurz, který vedla Věra Řezníčková. Únorové události zastihly školu nepřipravenou, byl ustanoven školní akční

---

⁴³ Školní archiv ZŠ a MŠ Plesná – ředitelna školy. *Kronika české školy 1926 – 1966*. nestránkovaná.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ Tamtéž.

výbor, který se skládal ze zástupců měšťanské školy (Naděžda Roudová), obecné školy (Jaromír Hynek) a mateřské školy (Helena Kanderová).⁴⁶ V následujících měsících měla být provedena očista učitelského sboru. Vláda přijala nový zákon jednotného školství. Na škole proběhl týden bezpečnosti, ve kterém školu navštěvovali členové SNB a přednášeli studentům. Na škole vzniklo rodičovské sdružení, v jehož čele byla Jarmila Jalavová. Dále na škole vznikly dvě organizace – organizace protimandelinkové hledací služby a organizace sběru odpadu a bylin. Ve sběru si žáci školy vedli velmi dobře, podařilo se jim nasbírat 2 vagóny železa, 2 vagóny papíru a 150 kostí. Na konci roku chodilo do školy celkem 184 žáků a do dalšího roku se zapsalo 215 žáků.

Ve školním roce 1948 – 49 museli učitelé nastoupit o týden dřív než žáci, aby připravili školu na nový školní rok. Škola měla celkem 5 tříd a při 1. a 2. třídě byla zřízena pobočka. Na školu přišly tři nové učitelky Mařková, Koláčková, Pancířová. Byl obnoven předmět ručních prací, který vyučovala Ludmila Hnízdová. Katolické náboženství na škole vyučovala Olga Fafejtová, náboženství byly věnovány dvě hodiny týdně. Během roku byla učitelka Mařková odvolána do Skalné, dříve Vildštejn, a druhá třída musela být sloučena, takže v ní bylo celkem 56 žáků. Ve třídách celkově bylo hodně žáků, například ve třetí třídě bylo 46 žáků. Školu navštěvovalo celkem 215 žáků. Předsedou školní rady byl zvolen pan Pavel Janata. Zavedlo se povinné ideo-politické školení a učitelský sbor prováděl jednou měsíčně politické debaty. Volné soboty se nebudou povolovat kvůli všeobecnému budovatelskému úsilí.⁴⁷ Učitelé se dohodli na vzájemných hospitacích. Ve dnech 15. – 31. ledna proběhla popularizační akce pětiletky. Škola si vzala za cíl zvýšit sběr papíru o 33%, 8 žáků s výborným prospěchem bude doučovat slabší žáky do konce května v 280 hodinách, chudším dětem bude během roku darováno 864 přesnídávek a všichni žáci budou pracovat na zlepšení docházky o 2%.⁴⁸ Na konci roku se uskutečnil výlet žáků na zámek Hluboká nad Vltavou.

Ve školním roce 1949 – 50 odchází ze školy pí. učitelka Hochmanová a místo ní přichází pí. Krausová z Lubů. Učitelský sbor má celkem 6 stálých členů, stále chybí učitel pro pobočku jedné třídy. V tomto školním roce vyučuje ruční práce pí. Píšová. Na škole se začaly vyučovat dvě náboženství katolické, které má na starost p. Hudeček z Aše, a českobratrské, které vyučuje p. Barthe z Chebu. Dne 15. června se konalo slavnostní

---

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ Tamtéž.

zahájení RDM, při této příležitosti byli žáci obdarováni knihami a konaly se závody a výstava žákovských prací.⁴⁹ Z výchovného hlediska škola zavedla spoření žactva. Během roku se žáci podrobili povinnému rentgenovému vyšetření a u jednoho z žáků byla diagnostikována spála. 19. 6. se konal dvoudenní výlet žáků na hrady Karlštejn a Křivoklát, na tento výlet věnovalo rodičovské sdružení 20 000Kčs a místní závod Tosta – konfekce 5000Kčs, aby se výletu mohly účastnit i chudé děti.⁵⁰ Na konci roku se konal zápis, celkem se zapsalo 257 žáků. V tomto školním roce 4 žáci neprospěli. O prázdninách se učitelé budou věnovat sběru mandelinky bramborové.

V následujícím školním roce 1950 -51 byly přijaty dvě nové učitelky Věra Blažková a Jaroslava Černá, obě absolvovaly vysokou školu v Plzni. Díky dostatečnému počtu učitelů mohly být zřízeny pobočky 3. a 4. třídy. Na začátku roku nastoupilo 230 žáků. V tomto školním roce se konala sbírka ve prospěch Korey, celkem se vybralo 600Kčs. Ředitel školy vyzdvihnul vzornost učitelů, protože se všichni přihlásili k odběru spisů Klementa Gottwalda.⁵¹ Říjen byl vyhlášen jako měsíc solidarity s mládeží v Koreji a měsíc boje za mír. V listopadu na školu přichází nový učitel Vladimír Rudinsky. Škola dostala nový úkol – vybudovat socialismus na vsi. Během školního roku přibyl studentům povinný nový předmět – ruský jazyk, který vyučovala Hedvika Vodzenská, u které se ředitel školy pohoršuje, že často chybí a zanedbá své povinnosti.⁵² Také byla zřízena družina se dvěma vychovatelkami – pí. Šedivou a pí. Kučerovou.

Ve školním roce 1952 -53 je ředitelem školy František Merhout a na škole je pouze 9 učitelů. Devátá třída se pro malý počet žáků neotevřela. Celkem bylo na škole 263 žáků. Na náboženství chodilo stále ještě dost dětí, celkem 28%. Sloučení české a německé školy proběhlo bez problémů a bylo prospěšné pro obě strany. Ředitel školy sestavil nový plán práce. Na škole byla založena závodní rada, celkem měla 22 členů a během roku se sešli na 6 členských schůzích. Dále v obci bylo založeno ZO – KSČ, které pomáhalo škole plnit její úkoly. Na škole vznikly čtyři pionýrské oddíly, které vedl Zdeněk Votýpka. Před vánočními prázdninami děti sledovaly putování Dědy Mráze na nástěnkách, který jim svými příběhy z putování přibližoval Sovětský svaz.⁵³ Před vánočními dětmi přichystaly besídku, kde zpívaly koledy a recitovaly básně, po té se rozdávaly dárky. V pololetí školu

---

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Tamtéž.

⁵³ Tamtéž.

opustila Věra Blažková a nahradila ji Marie Schmidtová. V roce 1953 zasáhla do školního roku smutná událost – úmrtí Stalina – v obci byla uskutečněna smuteční tryzna a byly jmenovány smuteční hlídky. Přenos z pohřbu se poslouchal v rozhlase a ten den se ve škole děti neučily. Zanedlouho po té zemřel Gottwald. I jemu byla uspořádána smuteční tryzna a k jeho tělu v Praze byla vyslána smuteční delegace. Škola také řádně plnila mimoškolní povinnosti – děti pomáhaly při pletí řepy, celkem vypleli 2 ha a držely službu při hledání mandelinky bramborové.⁵⁴ Postupně se také obnovovala školní zahrada, na které byl založen ovocný sad. I v tomto školním roce navštívil školu lékař, aby provedl očkování dětí proti TBC. Všichni učitelé z mateřské školy se zúčastnili ideového školení. Škola během roku spolupracovala s dětským domovem a uspořádala turnaje v hokeji a lyžařské závody.

Školní rok 1953 -54 byl poznamenán několika změnami a událostmi. Z devítileté základní školy se stala osmiletá. Ze školy odešli učitelé D. Pecová, J. Matlas, Zd. Votýpka a byli nahrazeni J. Šotovou, E. Krsařovou, Z. Bickem a Bl. Havlíčkovou. Ředitel školy jako úspěch zdůraznil, že na náboženství chodí už jen 8 % žáků. I tento školní rok sledovaly děti před vánoce putování Dědy Mráze po Sovětském svazu a v závěru projektu dostaly dárky. V březnu začíná obec i škola žít volbami. Na poště byl ustanoven agitační výbor a škola se samozřejmě do přípravy a propagandy aktivně zapojila. V měsíci květnu se žáci účastnili prvomájového průvodu v Lubech a běhu připomínající konec války. U příležitosti Dne dětí se konaly zápas ve fotbale, závody na kole a děti navštívily kino a loutkové divadlo. Poslední školní den žáci pozorovali zatmění slunce.

Ve školním roce 1945 - 55 přišlo na školu mnoho nových učitelů – pí. Zavadilová, Horniková, Votýpkový, p. Štěpán, Daněk, někteří byli čerstvými absolventy. Ze školy odešly pí. Smolíková, Solová, Havlíčková. Počet žáků, který chodil na náboženství, se opět snížil na 4,85%. Celkem na školu chodilo 267 studentů. Kromě nedostatku pracovních sil byly třídy přeplněné, kromě 7. a 8. třídy, nejhorší situace byla ve 3. třídě, kde bylo 40 dětí.⁵⁵ Během roku proběhla na škole inspekce, která zhodnotila, že rozdíly ve znalostech žáků jsou stále velké, a proto bude nutné provádět hospitace v hodinách, které budou znalosti žáků ověřovat. Klasický průběh výuky narušilo několik sportovních událostí. Při oslavách VŘSR se konal školní štafetový běh. Dále během roku ředitel uspořádal hokejový turnaj, lyžařské a atletické závody. Konala se oslava MDD, na které se podílela místní

---

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž.

továrna Tosta a SRPŠ. V závěru roku 6. 6. školu zasáhlo tragické úmrtí učitele Berana, který zemřel při budování města⁵⁶, bohužel se mi nepodařilo dohledat podrobnosti. Škola mu uspořádala pohřeb, děti ze školy recitovaly básně a zpívaly písně a poté se celá škola účastnila průvodu z kostela na hřbitov (Příloha č. X).

Během následujícího roku 1955 – 56 se na škole uskutečnilo mnoho personálních změn, většina mužů z pedagogického sboru musela odejít na vojnu a některé ženy byly přeloženy na jinou školu. Sdružení rodičů uspořádalo univerzitu pro rodiče – byly uskutečněny 4 přednášky, které se věnovaly výchově dětí. Žáci 8. třídy jeli na výlet do Tater a žáci 4. třídy jezdili na různé výlety po kraji. Na škole byla pionýrská organizace, ve které bylo 97 členů rozdělených do 5 oddílů. Ředitel školy si stěžuje, že díky personálním změnám ve škole se často mění i vedení pionýrů, a proto je její činnost nedůsledná.⁵⁷ Ve druhém pololetí byla na škole založena svazácká skupina. Na konci roku propadá na 1. stupni 10 žáků a na 2. stupni 8 žáků, což je vzhledem k celkovému počtu žáků dobrý výsledek pedagogické práce. Ředitel se v kronice zmiňuje, že během roku došlo k výraznému zlevnění zboží.

Ve školním roce 1956 - 57 se zvýšil počet žáků na 309 a na škole bylo celkem 11 tříd. U 1. 2. a 3. třídy musely být zřízeny pobočky. Opět na školu přišli noví učitelé a někteří se vrátili – Zdeněk Votýpka. Vedení školy opět do učebních osnov přidalo ruční práce. Prospěch žáků se během roku zlepšil, ale největší mezery mají žáci v českém jazyce. Školní rok byl oživen masopustním průvodem, tělovýchovnou akademií, volbami. Během voleb byla opět ustanovena agitační komise, která obcházela občany a zdůrazňovala význam voleb a účast v nich. V dubnu byla ustanovena jarní směna pro úklid obce. Dne 9. 5. si žáci během vítězství připomínali konec 2. světové války. Svátek MDD oslavily děti závodem v cyklistice, turnajem v kopané a vybíjené.

Na začátku roku 1957 - 58 se ustálil 14ti členný pedagogický sbor a celkem 12 tříd. V Plesné zahájila činnost zemědělská škola – obor chovatelství a pěstitelství. Škola měla celkem 30 žáků a ředitelem byl jmenován Josef Tichý. Během roku byla omezena výuka tělesné výchovy kvůli rekonstrukci tělocvičny. Tento rok zemřel Zápotocký, byla uskutečněna smuteční tryzna v závodě Tosta a žáci poslouchali přenos z pohřbu v rozhlase.

---

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Tamtéž.

V následujících dvou rocích 1958 – 60 se opět měnilo složení pedagogického sboru a navyšoval se počet žáků. Celkem školu navštěvovalo 368 žáků a učitelský sbor měl 17 členů. Kvůli narůstajícímu počtu žáků byla školní družina rozšířena o druhé oddělení. Ředitel školy upozorňuje na přetrvávající nedostatky ve vědomostech žáků z českého jazyka, ze kterého propadá 17 žáků, dále mají žáci mezery v ruském jazyce, ze kterého propadá 6 studentů, a matematice, ze které má nedostatečnou 6 studentů.⁵⁸ Ředitel upozorňuje na chování žáků, protože 18 žáků má sníženou známku s chování alespoň o stupeň. Kvůli těmto výsledkům bylo pro slabší žáky zřízeno doučování. Pionýrská organizace se již stabilizovala a pomáhala s pracemi ve městě. O prázdninách byla budova školy vymalována.

V letech 1960 – 63 stále rostl počet žáků a školu navštěvovalo přes 400 studentů. Podle usnesení ÚV KSČ byly škole poskytnuty učebnice a školní potřeby pro žáky. Škola se potýkala s problémem získání žáků do zemědělských oborů. SRPŠ se zaměřilo na materiální pomoc škole. Ředitel školy si stěžuje na nízkou účast rodičů na třídních schůzkách. Velkým úspěchem bylo, že se nikdo nepřihlásil na náboženství. Škola dostala odměny za sběr papíru a železa a uskutečnila brigádu na sběr brambor. V roce 1961 - 62 si ředitel stěžuje, že školní pozemek není stále oplocen, i když materiál je nakoupen, je nedostatek pracovních sil. V roce 1962 zasáhl školu a obec skandál. Soudružka Věra Petáková udržovala milostný poměr s ženatým mužem p. Trmalem a zplodila s ním dítě, čímž rozbila dosud dobře fungující rodinu a ohrozila dobrou pověst školy, proto byla vykázána z veřejného života v obci a během školního roku 1962 -63 byla propuštěna.⁵⁹ Na konci školního roku 1962 - 63 odchází ředitel školy p. Merhout.

Výuka ve školních rocích 1963 - 64 a 1964 - 65 byla narušena rozsáhlou rekonstrukcí školní budovy. Výuka musela být přesunuta do náhradních prostor, tudíž třídy byly rozmístěny podle volných prostor na různá místa obce.⁶⁰ Pro 9. třídu nebylo nalezeno vhodné místo, a proto byla zřízena elokovaná třída na škole ve Františkových Lázních. Bylo narušeno i stravování žáků, jelikož rekonstrukce zasáhla i jídelnu, a proto žáci docházejí do závodní jídelny Tosta. Novým ředitelem školy se stal Zdeněk Votýpka. V dubnu roku 1964 se konaly oslavy výročí pionýrské organizace, která se opět potýkala s problémy ve vedení. Při oslavách se skládaly sliby a bylo uspořádání sportovní

---

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Tamtéž.

odpoledne, v následujících dnech žáci jezdili na oslavy do jiných měst. V září 1964 se obnovila výuka němčiny, sportovních her a sborového zpěvu. Dále byly zřízeny dva nové kroužky přírodovědný a radioamatérský. Velkým úspěchem byla 50% účast žáků v klubu malých čtenářů. Škola navázala přátelské vztahy se školami v Klingethalu a Bad Brambachu. Pionýři dostali novou vedoucí a byli 1. v okrese ve sběru. 6. 6. 1965 se žáci účastnili spartakiádního vystoupení ve Františkových Lázních a Chebu. O letních prázdninách 1965 bylo nutné přestěhovat inventář školy do opravené budovy. Díky velkému úsilí rodičů a učitelů se to podařilo před začátkem nového školního roku.⁶¹ Ve školním roce 1964 - 65 zasáhla školu tragická smrt žáka 3. třídy Rostislava Chlupa, kterého zasáhl blesk.

Ve školním roce 1965 - 66 se již mohlo vyučovat ve staré budově, ale práce na budově nebyly ještě zcela dokončeny a pokračovaly práce na jídelně. Rekonstrukce zcela zničila školní zahradu. Na školu nastoupilo celkem 358 žáků a pedagogický sbor měl 19 členů. Na začátku roku byla provedena inventura majetku, která zjistila, že při stěhování byla část majetku školy znehodnocena a MěNV požadoval po učitelích, kteří se podíleli na stěhování, škodu nahradit.⁶² Toto stanovisko zvedlo vlnu nevole a nakonec bylo od nahrazování škod upuštěno. Žák Jiří Novotný zvítězil ve fyzikální olympiádě na okrese a žák Pavel Vaško byl 1. ve sběru v okrese, a proto jel k Baltskému moři. Ve druhém pololetí se povedlo dokončit generální rekonstrukci budovy. Rok 1966 se nesl ve znamení 40. výročí založení české školy v Plesné (Příloha č. XI). Oslavy se uskutečnily na konci roku, bylo nutné upravit okolí školy, byly připraveny dary a byli pozváni všichni lidé, kteří na škole působili. Během oslav se s těmito lidmi konala beseda, dále se navštívila bývalá budova.⁶³ Oslavy vyvrcholily večerní akademií v tělocvičně a překvapením večera byl velký ohňostroj. V neděli se pak konalo sportovní utkání na hřišti TJ Jiskra Plesná.

Od školního roku 1966 - 67 navštěvují školu v Plesné i žáci ze sousední obce Lomnička, protože jejich jednotřídní škola byla zrušena pro malý počet žáků. Celkem školu v tomto roce navštěvuje 351 žáků. Ředitel školy Zdeněk Votýpka byl přeložen do Františkových Lázní a dočasným ředitelem se stal Josef Fait. Na začátku roku 12. 9. se konal běh Pravdy, ve kterém 4 žáci postoupili, i když se škola na tento závod

---

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

nepřipravovala.⁶⁴ Veškerá sportovní příprava byla uzpůsobena plánovanému mezinárodnímu lehkooatletickému trojutkání, kterého se účastnily školy v Plesné, Bad Brambachu a Klingentalu. Žáci německých škol přijeli den před zahájením utkání. Byli ubytováni ve třídách školy v Plesné. I přes velké snažení plesenských žáků turnaj vyhrála škola z Bad Brambachu.⁶⁵ Dne 15. 10. byl konečně zvolen nový ředitel školy, kterým se stal pan Karel Hloušek. Během roku přišla na školu nová vedoucí pionýrů, která nebyla příliš schopná, jejich činnost začala upadat a na konci roku začala stagnovat.

Následující školní rok 1967 – 68 byl ve znamení rekonstrukce a modernizace školních prostor. Byl přebudován sklad a učebny dílen. Na školní zahradě byl postaven včelín, který byl rozdělen na části, aby mohl sloužit při výuce. Dále do skleníku bylo zabudováno ústřední topení. Během roku byla dokončena sluchátková učebna a fotokomora. Za budovou školy bylo vystavěno nové hřiště, které žáci aktivně využívali v hodinách tělesné výchovy. I letos proběhly mezinárodní závody v lehké atletice, tentokrát se konaly v Bad Brambachu, žáci opět nedosáhli na pohár, ale zlepšení v jejich sportovních výsledcích bylo patrné už na červencovém sportovním dni.⁶⁶ Žáci byli aktivní i v mimoškolní činnosti, navštěvovali kroužek sportovních her, kde musely být otevřeny 4 oddíly, kroužek praktik chemie a fyziky, dále včelařský, pěvecký a požární kroužek.⁶⁷ Pionýři dostali nového vedoucího a jejich činnost se postupně obnovovala, celkem bylo registrováno 117 členů, ale bylo rozhodnuto, že oddílový vedoucí na škole může zůstat, pouze pokud je počet členů vyšší než 200, tudíž činnost pionýrů na škole bude zrušena a ředitel školy se obával, zda se někdo i nadále bude starat o mimoškolní aktivitu dětí. Před koncem roku byl nalezen žák 2. třídy v lese blízko cesty, kudy chodil do školy, oběšen, cizí zavinění policie vyloučila a důvod tohoto činu nebyl objasněn. Poslední prázdninové dny byly narušeny vstupem vojsk Varšavské smlouvy. V těchto dnech prožívali obyvatelé obce šok, nikdo nevěděl, proč jsou na našem území vojska přátelského státu, lidé neměli žádné informace a nevěděli jak se k vojákům chovat.

Školní rok 1968 – 69 byl narušen politickou situací v zemi. Řediteli školy se nepodařilo sehnat dostatek pedagogů pro nový školní rok. V obci panovala silná emocionální atmosféra, která narušovala práci ve škole a měnila i pohled učitelů na

---

⁶⁴ Státní okresní archiv Cheb. fond ZŠ Plesná. *Kronika ZŠ Plesná 1966-1986*. K 433, inv. 938. nestránkovaná.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Tamtéž.

Sovětský svaz. I přesto se podařilo splnit všechny cíle, které si škola stanovila, a prospěch žáků se výrazně nezhoršil.⁶⁸ Celkem do školy nastoupilo 326 žáků, kteří navštěvovali 14 tříd. Vedoucí pionýrů po jejich rozpadu nastoupila do školní družiny a podařilo se sehnat ještě jednu vychovatelku, takže mohlo být otevřeno třetí oddělení školní družiny. Devátá třída byla rozdělena na dvě oddělení – praktické a studijní – díky rozdílnému přístupu k výuce došlo ke zlepšení prospěchu a na střední školy byli přijati všichni uchazeči. Během školního roku se konaly různé sportovní akce – závody v běhu na lyžích, závody v přespolním běhu, sportovní den na MDD. V běhu na lyžích slavila škola úspěchy – mladší žákyně zvítězily a starší žákyně byly druhé. Žáci 8. třídy se účastnili lyžařského výcviku ve středisku Horní Lány. Stejně středisko navštívili i žáci 2. a 4. třídy v rámci školy v přírodě. Výlet 8. třídy musel být předčasně ukončen kvůli nekázni, což mělo ještě dohru na pedagogické radě.⁶⁹

Na začátku roku 1969 – 70 došlo k uklidnění politické situace. Paní Cetlová požádala o roční neplacenou dovolenou, aby se mohla starat o syna. Jedna vychovatelka ze školní družiny odešla na mateřskou dovolenou, tudíž muselo být jedno oddělení opět zrušeno. Na škole propukla chřipková epidemie, díky čemuž bylo vyhlášeno volno 14 dní. Žáci 7. a 9. třídy byli rozděleni na český jazyk a matematiku do studijních a praktických skupin. V listopadu začalo probíhat hodnocení kádrů, tříd a učitelů, k práci na škole se inspektoři vyjádřili kladně.⁷⁰ Během roku se konal okresní přebor v běhu na lyžích, v lehké atletice, závody u příležitosti 25. výročí osvobození, závod o Pohár předsedy ONN, soutěž v recitaci a zpěvu, oslava 100. výročí narozenin V. I. Lenina. Během roku se podařilo obnovit činnost pionýrů, na konci roku se přihlásilo 70 dětí, které byly rozděleny do 5 oddílů.

Během roku 1970 – 71 se upustilo od vnější diferenciacce žáků, proto se pedagogové zaměřili na výuku nepovinných předmětů a zájmových kroužků. Na škole byla ustanovena výchovná komise, která zkoumala postoje učitelů k lednu 1968, srpnovým událostem, k současnému politickému stavu a angažovanosti.⁷¹ V tomto školním roce se slavilo 50. výročí založení komunistické strany. Škola se na tyto oslavy důkladně připravovala – pomáhala národnímu hospodářství a budovala letní tělocvičnu. Škola dostala od zemědělského družstva hnojivo, čímž se zlepšily výnosy ze školní zahrady. Vypěstované

---

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ Tamtéž.

plodiny byly zužitkovány ve školní jídelně. Během roku bylo provedeno školení učitelů v mateřské škole. Škola pokračovala v modernizaci budovy – nakoupila nový nábytek, ve 4 třídách vyměnila podlahu, byla opravena nářadovna v tělocvičně a okna v tělocvičně byla opatřena ochrannými sítěmi. Byly položeny základy spojovací chodby mezi budovou školy a tělocvičnou. Prospěch žáků se v tomto roce zhoršil a zvýšil se i počet neomluvených hodin.

Ve školním roce 1971 – 72 nastoupilo do školy jen 266, nižší počet žáků dává ředitel školy za vinu stagnaci bytové výstavby v Plesné. Tento stav žáků je nejnižší od roku 1954. Na začátku roku 1972 přechází ředitel školy Hloušek do funkce vedoucího školského odboru, prozatímním ředitelem se stal L. Bechník. 11. 2. 1972 museli učitelé složit předepsaný slib. Učitelé slibovali, že jejich výchovná práce bude v souladu se socialistickou společností. Při této příležitosti se škola zavázala k úkolům na zvelebení školy a města do roku 1975. V lednu se povedlo zvolit nového předsedu SRPŠ, byli také přijati noví členové, čímž se zlepšila jeho činnost. Během roku se všichni učitelé i vychovatelé podrobili ideovému školení, které bylo zakončeno pohovory nad seminárními pracemi. Pionýrské oddíly se rozrůstaly a vypracovaly se na čelní místo v soutěži pionýrů v okrese, ale vážla jejich soustavná činnost. Podle mého názoru se množily akce během roku, které narušovaly každodenní výuku. V tomto školním roce se žáci účastnili zeměpisné olympiády, Puškinova památníku, Poháru předsedy ONV, turnaje v házené, kreslířské soutěže na téma „Děti míru, co nakreslila zima“, kulturních akcích při oslavě VŘSR, MDŽ, Dne osvobození, dne vyhlazení Lidic, programu „Za krásnější Chebsko“ a závodu míru.⁷² Prospěch žáků se během roku trochu zlepšil, ale ředitel školy stále nebyl spokojen. Na školním pozemku byla zbudována nářadovna na zahrádkářské náčiní a garáž, protože škola získala malotraktor. Dále byly na škole natřeny okna a tabule.

V následujícím školním roce byl pan Bechník oficiálně jmenován do funkce ředitele školy. Pan Bechník do školy v Plesné přichází roku 1965 na vlastní žádost, roku 1970 je jmenován do funkce zástupce ředitele. Došlo k dalšímu poklesu žáků, v tomto školním roce školu navštěvovalo 243 žáků, kteří byli rozděleni do 10 tříd. Jelikož pan ředitel nebyl spokojen s prospěchem žáků, začal od 5. třídy organizovat doučování v českém jazyce, pro nižší ročníky zavedl individuální pomoc v hodinách.⁷³ Dále chtěl posílit vzdělávání dětí v oboru politickém a ideovém, kde podle něj měly mezery. Žáci na

---

⁷² Tamtéž.

⁷³ Tamtéž.

škole si mohli vybrat z mnoha kroužků a nepovinných předmětů například recitačního kroužku, střelecko-branného kroužku, včelařského kroužku, přírodovědného kroužku, sportovních her, němčiny nebo sborového zpěvu. Během roku se opět pěstovala zelenina na školní zahradě, která byla zužitkována v místní jídelně. V množství vypěstované zeleniny se škola umístila na 3. místě v okrese. V listopadu a prosinci se konaly oslavy 55. výročí VŘSR a 50. výročí založení SSSR. Dne 8. 11. se konaly městské oslavy v kulturním domě, na kterých žáci zpívali a recitovali a ředitel školy pronesl proslov o důležitosti těchto událostí, následně se promítaly sovětské filmy. Následovala výstava výtvarných prací žáků o SSSR. Dále byla připravena školní akademie, na kterou si žáci nacvičili tělovýchovná vystoupení, dramatizace pohádek, hudební vystoupení a recitovali básně. Novinkou tohoto školního roku bylo ustanovení žakovských výborů, které organizovaly soutěže a sběr tříd. Škola i nadále pokračovala v projektu „Za krásnější Chebsko“ – žáci se podíleli na natírání plotu školy, údržbě růžového parku a jarním úklidu města. V letošním roce se žákům příliš nedařilo v předmětových olympiádách ani sportovních soutěžích, pouze pěvecký sbor získal v okresní soutěži 3. místo. Pionýři se potýkali s nedostatkem oddílových vedoucích, tudíž nemohla být zajištěna jejich práce. Škola uzavřela smlouvy o vzájemné pomoci se závodem Tosta a VB, spolupráce měla být materiální i výchovná.⁷⁴ V letošním roce vybraní žáci navštívili školu v Bad Brambachu, kde společně uspořádali kulturní představení u příležitosti X. festivalu mládeže. O letních prázdninách bylo ve 2. poschodí položeno linoleum, všechny třídy byly vymalovány a byla opravena střecha.

Ve školním roce 1973 – 74 se učitelé zaměřili na politicko-ideovou výchovu a na začátku roku vypracovali morálně-politický profil absolventa, který se stal vodítkem pro výchovnou práci na škole.⁷⁵ Významné dny během roku byly oslaveny klasickým způsobem – recitací, zpěvem, besedami s pracovníky místních závodů a promítáním sovětských filmů. Školu navštívila přátelská škola z Bad Brambachu a společně navštívili Cheb a Františkovy Lázně. Touto návštěvou bylo posíleno mezinárodní cítění žáků.⁷⁶ Výtvarné práce žáků byly zařazeny na tematické výstavy a žákyně Marie Bláhová se umístila na 5. místě v kraji na olympiádě v ruském jazyce. I v letošním roce bylo na škole otevřeno dostatek zájmových kroužků a nepovinných předmětů, které doplňovaly výchovnou práci pedagogů.⁷⁷ V lednu a únoru vypukla na škole chřipková epidemie, díky

---

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

kteře se zhoršila docházka žáků. Na podzim děti pomáhaly místním zemědělcům při výkopu brambor. Doučování z českého jazyka přineslo výsledky, počet nedostatečných z toho předmětu se snížil, ale mělo to i negativní stránku zvýšil se počet nedostatečných z matematiky. O letních prázdninách bylo vyměněno linoleum v 1. poschodí, bylo zakoupeno dílenské nářadí, došlo k modernizaci učebny fyziky a chemie a začala přestavba školní družiny.

Ve školním roce 1974 – 75 byl ředitel Bechník přeložen do Chebu a na jeho místo nastupuje Václav Datel, který v této funkci bude působit až do roku 1980. Do nového školního roku nastoupilo 231 žáků, kteří byli rozděleni do 9. tříd. Vrcholem školního roku bylo 30. výročí osvobození ČSR rudou armádou. Učitelé sestavili plán ideově–výchovného využití oslav. Při samotných oslavách žáci recitovali básně, zpívali písně a nacvičili dramatické vystoupení. V tomto školním roce se škole dařilo lépe na oborových soutěžích – v soutěži FO se škola umístila v okresním kole na 1., 2. a 4. místě a postoupili do kraje, na olympiádě zdraví se umístila na 3. místě, účastnila se okresního kola spartakiády a získala i řadu ocenění ve výtvarných soutěžích. Pionýři se i letos potýkali s problémy ve vedení, i přesto se jim podařilo všechny své závazky splnit. O letních prázdninách škola pokračovala v menších opravách a modernizacích učeben.

V následujícím školním roce 1975 - 76 opět poklesl počet žáků na 204. První školní den se po slavnostním zahájení konala beseda s vedením školy a ředitel upozornil na zahájení 6. pětiletky.⁷⁸ I v tomto roce žáci reprezentovali svou školu na soutěžích – 7. třída se umístila na 1. místě v okresním kole soutěže „O zemi, kde zítra znamená již včera“ a v krajském kole zaujala 3. místo, 3. třída získala 1. místo v soutěži „O zemi, kde žijí“ a 6. třída získala 2. místo ve výtvarné soutěži. Žáci a učitelé se společně účastnili brigád spojené s projektem „Za krásnější Chebsko“. U pionýrů došlo k výměně oddílových vedoucích a zlepšení jejich práce, takže mohli splnit své závazky vůči XV. sjezdu.⁷⁹ Zefektivnila se i práce SRPŠ, které přispělo na školní výlety a podílelo se na budování chodníku před budovou školy (Příloha č. XII.). V listopadu započala rekonstrukce tělocvičny, takže žáci museli chodit cvičit do sálu restaurace Český dům. V červnu se podařilo dokončit budovu školní družiny, ale bylo nutné dodělat topení a kabelovou přípojku elektriky.⁸⁰ V tomto školním roce dochází ke zlepšení prospěchu žáků, pouze jeden

---

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Tamtéž.

žák jde k opravným zkouškám a jeden žák nebyl klasifikován. Ředitel školy se zmiňuje, že v následujícím školním roce bude nutné řešit kádrovou situaci na škole.

Ve školním roce 1976 - 77 nastává změna ve vyučování, do 1. třídy se zavádí nové pojetí výchovy a vzdělávání. Změna se týkala vyučování matematiky, kde se žáci nově začínají učit množiny. Ze záznamu v kronice vyplývá, že učitelé neprošli žádným školením a tudíž se na hodiny musejí více připravovat. Ani pro žáky nebylo jednoduché přejít na nový systém, a proto jim s domácí přípravou na vyučování pomáhají vychovatelky ve školní družině. Do nového školního roku nastoupilo 215 žáků. Učitelský sbor se skládal z 12 pedagogů a 2 vychovatelek. Ředitel zdůrazňuje učitelům, že je nutné vyzdvihnout před žáky význam únorové politiky SSSR. V tomto školním roce se konají volby. Škola se samozřejmě zapojila do příprav i samotného provedení voleb. Žákům byl vysvětlen význam voleb, propagovaly se úspěchy socialismu, vyzdobily se třídy a na škole bylo zřízeno agitační středisko. Na předvolebním setkání si žáci připravili vystoupení. Žáci se samozřejmě i v tomto roce účastnili různých soutěží – v cyklistických závodech se umístili na 1. místě v okresním kole, v turnaji házené chlapců získali 1. místo v okresním kole a 3. místo v krajském kole. Díky usilovné práci oddílové vedoucí se velice zlepšila práce pionýrů. Vedoucí však během roku odešla a jejich práce trochu upadla, i přesto se však podařilo dostat všem závazkům. Během roku se osvědčila spolupráce se závodem Tosta a VB, proto bude škola usilovat o podepsání dalších přátelských smluv s místními závody.⁸¹ Na konci roku neprospěli 2 žáci a 29 žáků prospělo s vyznamenáním. Před školou došlo k úpravě vozovky, dále byla dokončena oprava topení a zahájena modernizace učebny přírodopisu.

Ve školním roce 1977 – 78 opět mírně klesl počet žáků na 204. Nové pojetí výuky bylo aplikováno již ve dvou třídách. Hlavní událostí roku byly oslavy 60. výročí VŘSR a 30. výročí Února. U příležitosti těchto oslav nacvičila pí. Horčíčková s žáky pásmo básní, se kterým zvítězila v okresním kole recitační soutěže. Kvůli narušování výuky byl počet soutěží během roku omezen na polovinu. Škola navázala spojení se závodem Stavokonstrukce a ředitel konstatoval, že bude nutné uzavřít spolupráci také se zemědělskými závody, protože žáci se často účastní zemědělských brigádách. Činnost pionýrů se začala zlepšovat, dokonce se dobře umístili v okrese. SRPŠ se podařilo zapojit rodiče do vedení kroužků a také se zlepšila spolupráce mezi učiteli a rodiči. V tomto

---

⁸¹ Tamtéž.

školním roce převzala školní družina zodpovědnost za projekt „Za krásnější Chebsko“ a nadále pokračovala s pomocí žáků ve třídách nového pojetí.⁸² Na konci školního roku neprospělo celkem 5 žáků, ale došlo k výraznému zlepšení chování žáků a snížil se počet neomluvených hodin, naproti tomu se zvýšil počet omluvených hodin. Na škole byl vybudován Klub mezinárodní družby. Během tohoto roku byla dokončena stavba spojovací chodby mezi budovou školy a tělocvičny.

Školní rok 1978 – 79 byl zahájen 4. 9. besedou žáků s hosty z místních závodů a zastupitelstva. Do školy nastoupilo 212 žáků, kteří byli rozděleni do 10 tříd. Nové pojetí vzdělávání bylo aplikováno již ve třech třídách 1. stupně. Mezi významnými dny v tomto roce vyniklo 60. výročí založení ČSR a rok 1979 se stal mezinárodním rokem dítěte. Zvýšil se počet zájmových kroužků na 12. V projektu „Za krásnější Chebsko“ se plesenská škola mírně propadla. Během roku byla podepsána přátelská smlouva se zemědělským závodem. Zimní výuku narušilo velké snížení teploty na -22°C, škola se potýkala s výpadky elektřiny a nedostatkem uhlí, proto byly 8. 1. 1979 vyhlášeny mimořádné zimní prázdniny, které trvaly až do 28. 1., tudíž muselo být posunuto pololetní hodnocení.⁸³ Ve dnech 20. - 21. 4. 1979 se konala celostátní konference učitelů v Praze, kde byly stanoveny úkoly k úspěšné přestavbě školství. Během roku byla oceněna práce místních učitelů státními orgány. Během roku začala modernizace odborových učeben podle nového pojetí a byla zahájena výstavba učeben dílen, na této výstavbě se brigádově měli podílet jak žáci, tak i učitelé.

Ve školním roce 1979 – 80 byla dokončena aplikace nového pojetí vyučování na 1. stupni. Do školy nastoupilo 222 žáků, kteří byli rozděleni do 11 tříd. Důležitá data oslavila škola vystoupením žáků na veřejných oslavách. V tomto školním roce si nejlépe žáci vedli v soutěžích sportovního a branného typu.⁸⁴ I v letošním roce se žáci účastnili spartakiády a někteří byli vybráni pro účast v celostátním kole v Praze. Pionýři dostali novou oddílovou vedoucí pí. Chocholáčovou, která svou prací dokázala zlepšit práci pionýrů, a to se pozitivně podepsalo i na chování žáků školy.⁸⁵ Škola i nadále udržovala přátelské vztahy s místními závody, ale smlouva s VB se nepodařila obnovit, i když probíhala řada jednání. Ale škola uzavřela novou přátelskou smlouvu se státními statky Plesná. Zhoršila se spolupráce se SRPŠ, protože hlavní výbor se scházel velice nepravidelně, nakonec se však

---

⁸² Tamtéž.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Tamtéž.

⁸⁵ Tamtéž.

podarilo uspořádat několik výchovných přednášek pro dospělé. Velkou poctou pro školu bylo natáčení televizního pořadu ke Dni učitelů, který byl vysílán jako doplněk televizních novin. Tohoto natáčení se účastnila pí. učitelka Cetlová a její I.B. Na konci roku neprospělo 6 žáků, ale 28 žáků prospělo s vyznamenáním, takže nedošlo ke zhoršení prospěchu. V rámci modernizace učeben se začalo s budováním nové učebny dějepisu a zeměpisu a nově byla vybavena učebna českého jazyka. Na konci roku odchází ředitel školy do Chebu a na jeho místo byla jmenována pí. Cetlová, která ve funkci působila do roku 1990.

V novém školním roce přichází na školu dva noví učitelé pí. Hanzová a p. Divišová. Počet žáků mírně klesl na 212 v 8 třídách, kvůli nízkému počtu studentů v 9. třídě byla třída zrušena a žáci museli dojíždět do Skalné. V tomto roce došla aplikace nového pojetí výuky na druhý stupeň, jak už jsem se zmiňovala výše, toto pojetí vyžadovalo více času na přípravu učitelů. Učitelé prvního stupně prováděli hospitace na druhém stupni a na konzultacích předávali svým kolegům zkušenosti.⁸⁶ Dále se učitelé museli účastnit několika školení. Oslava významných dat se uskutečnila obvyklým způsobem. Žáci se účastnili lampionového a prvomájového průvodu, dále vyzdobili trať závodu míru. Škola dále slavila 30. výročí založení školní družiny a žáci besedovali se zakládající vychovatelkou. Letos bylo pro žáky otevřeno 11 kroužků. Nejlépe vedený byl lyžařský a zdravotnický, zlepšila se také činnost technického kroužku. Střelecký kroužek bohužel zanikl. V tomto školním roce musela výchovná komise SRPŠ řešit špatnou přípravu a neomluvené hodiny 3 žáků s jejich rodiči. Celkově se na škole zvýšil počet zameškaných hodin. V rámci přátelské smlouvy vyučovali učitelé Vietnamské dělníky v závodech Tosta a Eska, vyučování probíhalo v odpoledních a večerních hodinách. Škola pokračovala v opravách – byl zakoupen nový kotel do skleníku, započala rekonstrukce střechy a byl objednan nový nábytek do tříd, ten však nedorazil v termínu.

Ve školním roce 1981 - 82 byla opět otevřena 9. třída, do které dojížděli žáci ze Skalné a Lubů. Do školy nastoupilo 259 žáků. Bylo otevřeno třetí oddělení školní družiny, kterou navštěvovalo 90 dětí, ale docházelo k častým střídáním vychovatelů během roku. Během roku žáci reprezentovali školu v oborových soutěžích a často postupovali do krajských kol. Ředitelka školy si stěžuje na spolupráci s místními závody, která je pouze jednosměnná.⁸⁷ Dále se zhoršila práce SRPŠ, protože předseda projevoval malou aktivitu

---

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Tamtéž.

ve své práci. Pionýři se potýkají s nedostatkem oddílových vedoucích, ale i přesto odvádějí dobrou práci. Během roku se uskutečnily brigády na oplocení školního pozemku a sekání zahrady, protože škola stále neměla školníka.⁸⁸ Na konci roku neprospěl pouze jeden žák a 22 žáků prospělo s vyznamenáním, pí. ředitelce se však nelíbí, že se nesnížil počet dostatečných. V tomto školním roce narostla absence žáků i učitelů. Velkým problémem je vyučování dílen, pro které nejsou vhodné prostory, protože staré učebny již nevyhovují a nové nejsou ještě zkolaudované.⁸⁹ Během roku byla také dokončena rekonstrukce střechy na budově školy a mohla být zahájena rekonstrukce střechy na tělocvičně.

Ve školním roce 1982 – 83 byla opět zrušena 9. třída a žáci museli dojíždět do okolních měst. Školu navštěvovalo 243 žáků a bylo otevřeno 10 tříd. Tento školní rok byl poznamenán požárem, který vypukl ve škole 14. 11. Příčinnou požáru bylo vznícení briket ve sklepě pod školní jídelnou, požár zničil elektrické vedení a vodovodní trubky a po celé škole byly černé saze, takže se v budově školy nedalo vyučovat. Z těchto důvodů byla výuka přesunuta do budovy školní družiny, učeben dílen, volných prostor závodu Tosta, požární zbrojnice a kulturního domu. S úklidem budovy a nejnnutnějšími opravami pomohli učitelům i rodiče, takže žáci se do školy mohli vrátit již za tři dny. Po požáru byla zahájena generální oprava elektrického vedení. Oprava byla doprovázena neustálým stěhováním tříd a na chodbách byl rozložen materiál, tudíž to zde vypadalo jako na staveništi. Škola se také potýkala se špatnou kvalitou vody. Tyto a další okolnosti zapříčinili, že se pouze 20 dní vyučovalo za přítomnosti všech učitelů a bez různých změn. Díky těmto okolnostem se mírně zhoršil prospěch žáků, na konci roku neprospělo 5 žáků, a chování.⁹⁰ Na škole byla provedena analýza mravní výchovy mládeže, která ukázala nedostatky, které se budou muset napravit, proto byla na škole vyhlášena soutěž tříd. Třídy soutěžily v prospěchu, chování, účasti na soutěžích, sběru. Soutěž vyhrála 3. a 6. třída, za odměnu navštívily Prahu. Během roku se zlepšila spolupráce se SRPŠ, které přispělo k vydláždění chodníku před budovou školy, zakoupení nové rohože a úklidu po požáru.⁹¹ V kronice je vyzdvíženo, že 95 % dětí si zakoupilo pohlednici míru a odeslalo ji do USA, jako formu protestu proti přípravě USA na válku.⁹² Ke konci roku byla dokončena rekonstrukce školy.

---

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Tamtéž.

⁹² Tamtéž.

Během školní roku 1983 - 84 proběhla kádrová analýza učitelů a bylo zjištěno, že 7 z 13 učitelů vyhovuje jen částečně. Díky tomu, že podněcuje žáky k vyšší činnosti, byla i letos vyhlášena soutěž tříd, kterou vyhrála 7. třída a za odměnu jela na výlet do Prahy. Všichni žáci se přihlásili na nějaký zájmový kroužek. Členové pionýrů připravili zábavné odpoledne u příležitosti 35. výročí pionýrské organizace. I nadále probíhala spolupráce s místními závody – žáci pomohli zemědělskému závodu při sklizni brambor. Školní družina se zúčastnila brigády výsadby lesních stromků a organizovala sběr odpadu a bylin. Během rekonstrukce střechy na tělocvičně do ní zatkló a začala se vlnit podlaha, takže škola nemohla tělocvičnu využívat. Dále bylo nutné opravit školní skleník, který byl v havarijním stavu. Chod školy byl narušován různými akcemi během roku a vysokou absencí učitelů.⁹³

Ve školním roce 1984 – 85 nastoupilo do školy 248 žáků, kteří byli rozděleni do 10 tříd. Na začátku roku byla prázdná pozice školníka a jednoho učitele. Škola se potýkala s dlouhodobými nemocemi učitelů, tudíž i když se v říjnu povedlo přijmout nového učitele, tak se muselo suplovat. Podlaha v tělocvičně stále nebyla opravena, což komplikovalo přípravu žáků na spartakiádu, i přesto bylo několik žáků vybráno do Prahy na republikové kolo. I v tomto roce žáci reprezentovali školu na soutěžích – v olympiádě z českého jazyka obsadili 1. místo v okrese a postoupili do národního kola, v dopravní soutěži se žáci umístili na 1. a 2. místě a ve sběru zaujmulí 2. místo v okrese. Během roku se žáci zapojili do brigády sklizení brambor a sušení sena. Došlo k mírnému zhoršení prospěchu žáků, na konci roku neprospělo 8 z nich.

Během školního 1985 – 86 se škola opět potýkala s narušením výuky, protože od listopadu probíhala generální oprava budovy, při které došlo k výměně dveří a oken, opravě vodoinstalace a toalet, budování kabinetů. Všechny tyto úpravy probíhaly za plného provozu školy, tudíž se vyučovalo za zvuku sbíječek, vrtaček, a žáci se pohybovali mezi stavebním materiálem. K dalšímu narušení výuky došlo v prosinci, kdy byla zaznamenána silná zemětřesení, při kterých padaly komíny, praskaly zdi, bylo poničeno vybavení domácností. Žáci v tomto období byli nesoustředění a nevyspalí. Paradoxně došlo v tomto školním roce ke zlepšení prospěchu žáků. Opět se konaly volby, do kterých se škola aktivně zapojila. Žákům byl vysvětlen význam voleb, plnění volebního programu a třídy byly slavnostně vyzdobeny. Školní družina se v tomto roce zaměřila na rekreační činnost

---

⁹³ Tamtéž.

žáků, nejtěžším úkolem pro děti bylo starání se o živá zvířata, která byla umístěna v koutku přírody. SRPŠ zorganizovalo brigády na vybetonování prostoru před školní družinou a posekání zahrady. V letošním roce byla splněna aktivní družba se školou v Bad Brambachu.⁹⁴ Celkem se uskutečnila dvě setkání, která byla doplněna zábavným programem. Škola také více zapracovala na zájmové činnosti studentů a bylo otevřeno 10 kroužků a 4 povinně volitelné bloky.

Na konci roku 1986 – 87 se uskutečnilo cvičení, které spojilo brannou výchovu a sport. V následujícím školním roce se uskutečnil lyžařský výcvik ve středisku Bublava během lednovém týdnu. Škola se účastnila lyžařských závodů na Božím Daru. V roce 1988 opouští školu pí. Hořčíčková, která na škole působila několik let, odchází do Lubů na post ředitelky školy. Ve školním roce 1989 – 90 byly v únoru vyhlášeny mimořádné jednodenní prázdniny. Díky listopadovým událostem byl nácvik na plánovanou spartakiádu zbytečný, a proto se uskutečnila alespoň tělovýchovná akademie.⁹⁵ Akademie byla zakončena diskotékou, ze které nechtěli hlavně starší žáci odejít domů.⁹⁶ Na konci roku žáci pomohli s úpravou louky u lyžařské chaty. Dne 27. 6. 1990 byl jmenován nový ředitel školy František Švehla, který ve funkci působil do roku 1993. Na začátku roku 1990 – 1991 byl problém s výukou jazyka, protože pro výuku ruského jazyka se vyjádřily jen dvě rodiny, přešlo se na výuku němčiny, pro kterou zde nebyl kvalifikovaný učitel. Během roku proběhlo několik školení pro nové učitele němčiny. Vyučování během roku bylo narušeno telefonátem, že je ve škole bomba. Budova školy byla evakuována a několikrát prohledána. Na konec se ukázalo, že bomba se ve škole nenachází a výuka byla zase obnovena.

Rozhovor s bývalými učitelkami

1) Jak probíhal přechod na nový způsob vyučování? V čem byla ta změna?

Marie Jišková: „*To byly množiny. Nebyly pomůcky. Já jsem tenkrát měla 26 dětí. To byly taková vajíčka matematický, a to byla ta množina, jakoby hejno- množina, a do toho se dávaly třeba jablíčka červený, žlutý – 1, 1+ 2, 3 -2*“

Marie Hořčíčková: „*Zaváděly se nové metody, třeba skupinové vyučování.*“

Jana Kuželková: „*A zároveň se mohlo vycházet z 8. třídy.*“

Marie Jišková: „*Za první a za druhé jsme museli s nimi jít až do 5. třídy.*“

Marie Hořčíčková: „*Furt jsme se školili.*“

---

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ Státní okresní archiv Cheb. Fond MěstNV Plesná. Kronika města Plesná 1984 -1994. K 107, inv. 911. nestránkovaná.

⁹⁶ Tamtéž.

Marie Cetlová: „*Furt jsme se školili.*“

Marie Jišková: „*To se táhlo a každý na to nadával a úplně to vyšumělo.*“

Marie Cetlová: „*Během 2 – 3 let to vyšumělo.*“

Marie Jišková: „*Já jsem tehdy měla v té třídě tolik hospitací, asi 68 hospitací. To chodily petodičky a ředitel a furt. Tenkrát tady byla Matějčíková a ta nás to učila.*“

Marie Jišková: „*Jak to bylo náročný pro učitele, protože nebyly pomůcky, takže se všechno vyrábělo doma, vystřihovat a všechno možný na kolena a postupně to vyšumělo.*“

Jana Kuželková: „*Na druhém stupni to už nebylo.*“

Marie Cetlová: „*To netrvalo dlouho.*“

2) Během roku bylo hodně akcí. Jak to probíhalo a nenarušovaly výuku?

Marie Hořčíčková: „*Ve škole žádné oslavy VŘSR nebyly.*“

Marie Cetlová: „*To byly oslavy města a škola dělala program.*“

Marie Hořčíčková: „*Secvičila nějaké pásmo.*“

Lucie Dyčková: „*Takže ten den bylo volno?,*“

Marie Hořčíčková: „*Ne ne.*“

Marie Cetlová: „*Na tohle to volno nebylo.*“

Marie Hořčíčková: „*Musela jsi mít výchovné cíle. Psali se přípravy, kam se psal výchovný cíl, a ten byl zaměřen na VŘSR. Musela se dát věta na rozbor VŘSR.*“

Marie Cetlová: „*V každém předmětu se muselo něco objevit.*“

Marie Hořčíčková: „*Ale nebyla žádná oslava. Dělala se akademie, ale oslavy ne. Ve městě ano.*“

Marie Jišková: „*Ve městě ano, děti tam měly program a většinou to bylo v tělocvičně.*“

Lucie Dyčková: „*A akademie byla na konci roku?*“

Marie Cetlová: „*Akademie byla vždy na konci roku, ale až později nebyla to tradice školy. Ta se začala dělat až o hodně později.*“

Marie Jišková: „*Spíš bylo předávání klíče.*“

Marie Hořčíčková: „*Ano to se dělalo.*“

Marie Cetlová: „*To byla hezká akce.*“

Marie Hořčíčková: „*To se dělalo za spolupráce se sborem pro občanské záležitosti, to jsem shodou okolností dělala, takže se ta akce dělala ve škole, SRPŠ se na tom podílelo, sbor pro občanské záležitosti dávali, tam listy... vím, že třeba Jančová*

upekla dort. Byla to moc hezká akce, kdy 9. třída předávala klíč dětem, jako se to dělá dneska, ale dělalo se to před školou. Tam z toho musí být i fotky.“

Marie Jišková: *„Když přišlo tak to bylo i v tělocvičně.“*

Marie Cetlová: *„Ale většinou to bylo před školou.“*

Marie Hořčíčková: *„Ale byla to malá akce, ani program se nedělal.“*

Marie Jišková: *„Dětičky ze školky tam recitovaly a 9. třída se představovali, na jakou školu jdou.“*

Marie Cetlová: *„A teď je to součástí akademie.(...) Já jsem nacvičovala Většinou cvičení na hudbu, s míčky jsem měla cvičení jeden rok.“*

Marie Hořčíčková: *„Já jsem měla divadlo, tenkrát to měla 9. třída. Nebyly projektový dny jako dnes, jediný co bylo - branná cvičení“*

Marie Jišková: *„Byla dvě.“*

Marie Cetlová: *„Byla branná cvičení a to se kontrolovalo, celá škola vyrazila. Za námi přijel do Smrčiny ředitel Datel, my jsme se plazili, Růže praskla halenka a celý to měla roztržené. Říkám: „Růžo, máme kontrolu!“ tak si to držela. Muselo se přesně psát, kde budeme časově.“*

Marie Hořčíčková: *„Co ještě bylo celoškolního.“*

Marie Cetlová: *„Spartakiáda se nacvičovala a brigády kolem školy se dělaly. V té Spartakiádě se dvě družstva dostala až do Prahy, to byli mladší žáci a starší žákyně, které jsem měla já“*

Jana Kuželková: *„Já jsem taky byla s Janou Bečnickovou.“*

Marie Cetlová: *„Tak to jsi byla jiný rok. My jsme byly s Růžou, ten jeden rok. Růža měla starší žáky a já mladší žákyně.“*

Jana Kuželková: *„Já jsem měla žákyně.“*

Marie Cetlová: *„Tak vlastně třikrát. To se secvičilo vystoupení, pak jezdila komise a vybírala. Bylo okrskový a okresní kolo – Aš, Cheb, Luby nebo Františkovy Lázně a pak ta Praha.(...) A dále byly soutěže – „Za Chebsko krásnější“*

Marie Hořčíčková: *„Já jsem měla děti v celostátním kole olympiády z českého jazyka, několikrát za sebou - tenkrát to byla Jarmila Štrbáků jeden rok vyhrála krajské kolo a šla do celostátního, ten druhý rok to byl Luboš Valenta a třetí rok to byla jeho sestra Martina Valentová, takže tři roky po sobě byly děti z Plesný v celostátním kole olympiády z českého jazyka, to byl obrovský úspěch. Před tím byl třeba Pavel Sýkora s Jiřinou Marouškovou, to bylo hodně let před tím, ale tyhle tři to byl veliký úspěch.“*

Marie Cetlová: „*A recitační soutěž, tam taky jsem měla Richtenberka, ten se dostal až do státní, bylo okrskový, okresní, celostátní, a potom další dvě holky byly v krajském kole. Zdravotnická soutěž byla taky, ale do celostátního se nedostali.*“

Marie Hořčíčková: „*Plesenská škola měla vždycky dobrou pověst, tady učili kvalifikovaní učitelé, kvalifikace byla, dá se říct 100% a škola měla dobrou pověst, tenkrát se vyhodnocovaly školy v rámci okresu, tam se hodnotily přijímací zkoušky, prospěch žáků a vždycky jsme byli, Plesenská škola, daleko lepší než Skalná nebo Luby.*“

Marie Cetlová: „*I ty městské školy byly za námi.*“

Marie Hořčíčková: „*Tenkrát si pamatuju, že měly vztek, že Plesná to zase vyhrála.*“

Marie Cetlová: „*Naše děti měly opravdu úspěchy v soutěžích i na studiích.*“

Marie Hořčíčková: „*Tenkrát, jak se dělala soutěž o Zemi, holky, to byla Gábina Vlasáková, Eva Kuličků a Sabrina Karasů, se dostaly do národního kola, taky byly vynikající. A holky Kytনারů v Puškinově památníku, kde zpívaly Suliku, se dostaly hodně daleko.*“

Marie Jišková: „*Měli jsme tenkrát 400 dětí, to se furt motalo, a neměli jsme 20 dětí nebo 15...*“

Marie Cetlová: „*35, 36...*“

Marie Hořčíčková: „*Dělala se generální oprava a učili jsme rozházení po Plesný. Učili jsme v kulturním domě, 2. stupeň byl ve zvláštní škole, národní škola byla rozdělena v klubu a v družině. Učitelé museli přebíhat, když učili tam i tam.*“

Marie Jišková: „*To jsme ještě učili v družině na směny – ranní a odpolední.*“

Marie Hořčíčková: „*A v kulturním domě taky.*“

Marie Cetlová: „*A pak jsme učili, když se dělala výměna oken, dveří, za provozu, elektrické vedení se dělalo, to všechno za plného provozu.*“

Marie Hořčíčková: „*Jak chytly brikety, celá škola se musela uklidit, začouzená, učitelé museli mýt chodby.*“

Marie Cetlová: „*Rodiče pomáhali.*“

Marie Jišková: „*To bylo tenkrát za Michálka, ředitele v Tostě, a Vaškové, která dělala vedoucí školní jídelny.*“

Marie Hořčíčková: „*A učitelé chodili na oběd do Tosty, protože školní jídelna nevařila, takže Tosta nám umožnila chodit na obědy k nim.*“

Marie Jišková: „*Tenkrát tam byly brigády socialistický práce a ty chodily k nám pomáhat uklízet.*“

Marie Hořčíčková: „Protože SRPŠ zorganizovalo brigádu a museli přijít mýt celou školu, všude byly saze.“

Marie Cetlová: „Tenkrát to SRPŠ pracovalo dobře, plesy dělalo. Ples SRPŠ byl navštěvovaný.“

Marie Hořčíčková: „Vybraly se peníze, které se pak použily třeba na výlety pro děti, a něco se s těch peněz koupilo do školy. SRPŠ zase na to dávalo, kupovalo knihy na konci roku pro nejlepší žáky a přidávalo i na školní výlety, vždycky každá třída dostala něco.“

Marie Cetlová: „Záleželo, kam jsme jeli, na kolik dní, pak se to rozpočítalo, aby to bylo spravedlivé. To ještě Honza Furišů dělal předsedu.“

Marie Hořčíčková: „Vždycky byli rodiče ochotní jít pomoc škole. Ať se dělalo cokoliv, tak rodiče přišli, vždycky byly dobré vztahy. Když se spojovala škola s tělocvičnou, tak to dělali rodiče v rámci akce Z. V krčku (spojovací chodba) se udělaly třídy pro pracovní vyučování. Dále byly povinné lyžařské výcviky na Bamberku (místní hora).“

Marie Jišková: „A na Bublavu jsme jezdili.“

Marie Hořčíčková: „Vždycky jeden den se vypravil autobus a vyjelo se někam, aby si zkusili vleky, protože tady nebyly, tady se muselo šlapat.“

3) Organizovaly se různé brigády. Konaly se v průběhu výuky nebo až po ní?

Marie Hořčíčková: „To se dělalo kolem školy, každá třída měla svůj úsek, třeba některá třída měla hřiště, některá zahradu.“

Marie Cetlová: „Po vyučování.“

Marie Hořčíčková: „Kdy si to udělali, to bylo jedno, měli na to týden“

Marie Jišková: „Dělalo se to odpoledne.“

Marie Hořčíčková: „Ale okolí školy bylo uklizeno, to je pravda a bylo to i výchovné, protože ty děti věděly, že si to budou muset uklidit, tak si na to dávaly pozor.“

4) Jak probíhala spolupráce s místními podniky v rámci družby?

Marie Cetlová: „ Patronátní závod – To jsme měli se statkem ve Skalné, takže Vobrlík jezdil a kdykoliv jsme něco potřebovali, tak vyšel vstříc. Tosta nám umožňovala i exkurze a kdykoliv jsme potřebovali, tak vyšli vstříc.“

Marie Jišková: „Třeba na ruční práce nám dali ústřížky látky a my jsme zase chodili na brigády.“

Marie Cetlová: „Autobus na výlet zadarmo.“

Marie Jišková: „A s policií, nám dělali přednášky, nebo když jsme měli branná cvičení, tak dělali ukázky.“

5) V kronice jsem se dočetla, že se na škole organizovala doučování z českého jazyka. Jakou formou to bylo realizováno?

Marie Hořčíčková: „Ano to bylo, cvičení z českého jazyka a z matematiky. To měly děti, které šly na studia. Měli jsme to v úvazku jako normální předmět. Bylo to zaměřené na přijímací zkoušky, které byly celostátně stejné, vyhlášovaly se v rozhlase, teď si to každá škola dělá, jak chce, ale dřív to bylo všude stejné. Vyhlášoval se rozhlasem diktát a rozbor, tudíž žádná škola nemohla dělat podvody. Děti mi vždycky napsaly větu, kterou měly, a já jsem z toho pak čerpala na přípravu pro další roky.“

6) Na konci 60. let se rozdělovaly třídy na praktické a studijní. V čem se lišila jejich výuka?

Marie Hořčíčková: „Chodily sem děti ze Skalné a z Lubů, tady byla smíšená devátá třída, tzv. středisková třída. V praktické třídě to nebrali tak do hloubky. Předměty museli mít stejný podle osnov. Ve studijní třídě se kladl větší nárok na studium, takže se tam udělalo více práce. V té praktické se kladl důraz na praktické věci v životě, například skladba se v českém jazyce nedělala tolik, ale dělal se pravopis, aby uměli psát. Ti studenti, kteří šli na střední školy, museli umět všechno.“

Jana Kuželková: „Ale to jsme měli ještě, když já jsem přišla, protože Bláza Lvová měla praktickou a já jsem měla studijní.“

Marie Hořčíčková: „A v kterém to bylo roce?“

Jana Kuželková: „Já jsem přišla 1888 -89.“

Marie Hořčíčková: „Ne to už nebylo rozdělený.“

Jana Kuželková: „Bylo ještě v tom 1888.“

Marie Hořčíčková: „To se ty děti asi dávaly přibližně.“

Marie Cetlová: „To jsme si už asi rozdělovali sami.“

Jana Kuželková: „Když jsem přišla, tak to ještě bylo, protože já jsem měla studijní a Bláza měla praktickou.“

Marie Hořčíčková: „Možná, že jsme tomu tak říkali. Že se ty chytřejší děti daly do jedné. Škola si to sama rozdělila, když měla dvě třídy, aby do té jedné dala takové ty děti chytřejší.“

Marie Cetlová: „To už záleželo na té škole, jak si to rozdělila.“

7) Jak narušily výuku události listopadu 1989?

Jana Kuželková: „*My jsme to měli klidný, tady nebylo ...*“

Marie Jišková: „*No, klidný to bylo, ale taky se rozdvojil učitelský sbor, jedni nosili FO a my, kteří jsme to odmítli, tak jsme byli špatní.*“

Jana Kuželková: „*No to ani nevím.*“

Marie Jišková: „*A ty jsi nechtěla už dál ředitelovat (mluvila na pí. Cetlovou) a o ředitelství se pokoušela tady Maruš (Marie Hořčíčková) a byl sem dosazený Švehla. Švehla, který byl kdysi dávno vyhozen ze školství kvůli alkoholu, potom byl různě, a teď byl rehabilitovaný, proto přišel sem a tady to dodělal.*“

Jana Kuželková: „*Necelý dva roky, celý jeden rok a potom do dubna a Maruš (Marie Hořčíčková) přišla z Lubů, jako zástupkyně ředitele, a pak byla po něm do konce roku a další rok přišel Vodička, který tady byl 11 let.*“

Marie Jišková: „*Ten to tu udržoval, jen aby to nekleslo ještě víc.*“

Jana Kuželková: „*No tak ono mu to ze začátku, když jsme tady ještě my byly, běželo, protože my jsme byly vyšlapány ...*“

Marie Cetlová: „*Se zvoněním nástup.*“

Jana Kuželková: „*Žádné povídán, a jak jsme pomalu odcházely do důchodu, tak to padalo, přišli mladí a už to šlo dolu.*“

Marie Jišková: „*Protože nedokázal udržet disciplínu učitelů.*“

Jana Kuželková: „*Přijel v osm hodin, chvílku pobyl a ve dvanáct jel zpátky, učil pouze TV.*“

Marie Jišková: „*Potom přišla paní Brabcová. Já jsem odcházela v 1996.*“

Jana Kuželková: „*Já 2000 a Vodička tu byl ještě dva roky, protože po mě bral matematiku a za dva měsíce zjistil, že to není žádný med učit matematiku v 9. třídě, tak to vzala Boženka.*“

Marie Jišková: „*Potom jsme šli třeba na dva měsíce na čtvrt roku, na půl roku na výpomoc.*“

Jana Kuželková: „*No já jsem tu od toho 1988 – 89, takže jsem to zažila potom. Protože když to bylo v Praze, tak tady Plesná jsme se to dověděli až za 3 za 4 dny a pak to začalo, ale nebylo v tom nic.*“

Marie Jišková: „*Jenom co jsme z rádia věděli.*“

Jana Kuželka: „*Vlastně jediná změna byla ve vedení. (...) Odmítl se vyučovat ruský jazyk.*“

Marie Jišková: „*Ten začala učit Lvová.*“

Marie Cetlová: „*Ruský jazyk tady před tím učil Kitnar.*“

ZÁVĚR

Bakalářská práce se v možnostech daných rozsahem zabývá historií základní školy v Plesné v průběhu 20. století. Částečně se věnuje i politické, kulturní a hospodářské situaci v obci.

Práce se skládá z teoretické části, která se zabývá historií školy z oficiálního pohledu a praktické části, která se skládá z výpovědi pedagogů, kterými jsem doplnila informace, které z pramenů nebyly úplné, a zároveň byla práce obohacena o osobní vzpomínky.

Teoretická část byla vytvořena z pomoci kronik školy, města a almanachů. Kvalita a dostupnost kronik byla velice dobrá, jen čitelnost ručně psaných německých textů byla horší. Paradoxně z počátku století bylo více záznamů než z konce 20. století. Kronika z období po roce 1986 se zřejmě ztratila, protože podle výpovědí existovala, i když byla částečně poničena, a městská kronika poskytovala většinou informace o sportovních úspěších školy a ne přímo o dění ve škole.

Výpovědi pamětníků poskytují jiný pohled na chod školy. Byl uskutečněn jeden rozhovor se čtyřmi učitelkami. Jelikož se nechtěli sejít individuálně, tak rozhovor probíhal spíše formou besedy, kdy se k otázce každá vyjádřila. Rozhovor proběhl 26. března a délka rozhovoru byla kolem 30 minut. Rozhovor byl přepsán a vyhodnocen. Relevantní části byly poté použity v poslední podkapitole 4. kapitoly. Myslím si, že tato forma rozhovoru byla přínosná, protože se výpovědi vzájemně doplňovaly a upřesňovaly.

Plesná je malé město v nejzápadnějším cípu Republiky. V období 1. světové války většina obyvatel sympatizovala s Rakouskem – Uherskem. Po vzniku Československé republiky byli mezi německé obyvatelstvo dosazeni Češi, ovšem nevzniklo zde nepřátelské prostředí. Situace v Plesné se vyhroutil až v roce 1938. Tyto historické události zapříčinily, že zde byla jak německá měšťanská škola, tak česká menšinová škola. Obě školy ve 20. a 1. polovině 30. let spolupracovaly na organizaci městských akcí. Bohužel po vypuknutí 2. světové války byla česká menšinová škola uzavřena a zůstala zde pouze německá škola, která byla uzavřena až na jaře 1945, kdy do Plesné dorazilo osvobozené vojsko. Po válce zde byla obecná škola a měšťanská střední škola, které se v 50. letech spojily v základní devítiletou školu, která v obci existuje do dnes. Historické události spojené

s komunistickým režimem výuku ve škole příliš nenarušovaly. Řekla bych, že jejich důsledky vnímali hlavně pedagogové. Horší dopad na výuku měly přírodní jevy – zemětřesení a požár. Tato práce podává ucelený pohled na historii základní školy v letech 1902 – 1991.

ZUSAMMENFASSUNG

Nach der Lektüre diese Arbeit gewinnen Sie einen umfassenden Überblick über die Geschichte der Grundschulen in Fleissen. Ich konzentriere gründlich sich auf die Geschichte der tschechischen Minderheit Schulen, die in Fleissen in den Jahren 1926 – 1938 bestand. Während seiner kurzen Existenz haben die Schule mit einer Reihe von Problemen gerungen, zum Beispiel der Mangel an Lehrern, oder die Platzierung in ungeeigneten Räumlichkeiten und so weiter. Minderheiten Schule hat nie eine große Anzahl von Studenten, aber immer am kulturellen Leben der Gemeinde eine bedeutende Rolle gespielt. In meiner Arbeit habe ich nicht auf die deutsche Stadtschule vergessen, die Fleissen war in den Jahren 1902 -1945. Stadtschule wurde durch die Zusammenlegung der evangelischen und katholischen Schulen erstellt. In den ersten Jahren seine Existenz war eher jugendhafte Schule, ein neues Gebäude zu errichten, die durch Zwischenräume für Jungen und Mädchen getrennt waren, begann auch Schülerinnen die Schule besuchen. Die Schule hat nicht während der Weltkriege ihre Ausbildung unterbrechen.

Nach dem 2. Weltkrieg gestand eine Grundschule und eine Mittelschule, der im Jahr 1952 in einer neunjährigen Grundschule zusammengeführt. Die Schule muss mit dem Antritt des Kommunismus, der Besetzung der Republik des Warschauer Paktes, der Normalisierung, der Samtenen Revolution ausgleichen. Auf keiner aus diesen Ereignissen konnte nicht die Schule im Voraus vorzubereiten, es war immer Schock für die Schule und lokalen Einwohnern, weil die Ereignisse in Prag mehrere Tage zu spät informiert wurden. Im letzten Kapitel können Sie zu lesen, welcher Aktionen und Wettbewerbe hat den Unterricht ergänzen, wie sich die Schule hat in den Schulwettbewerbe stehen, als auch in der Schule Brigade und die Zusammenarbeit mit lokalen Unternehmen verlaufen. Am Ende der Arbeit werden Erinnerungen von vier Lehrern aufgezeichnet, die an der Schule in der 2. Hälfte des 20. Jahrhunderts arbeitete.

Seznam literatury

Kroniky

Státní archiv Cheb. Fond OŠ Plesná. *Chronik der Volksschule Fleissen III. 1903 -1919.* K 167. 154s.

Státní okresní archiv Cheb. Fond AM Plesná. REIF, Fritz. *Gedenbuch der Marktgemeinde Fleissen 1933.* K 161. inv. č. 12. 346s.

Školní archiv ZŠ a MŠ Plesná – ředitelna školy. *Kronika české školy 1926 – 1966.* nestránkovaná.

Státní okresní archiv Cheb. Fond MěstNV Plesná. *Kronika obce Plesná 1945 – 57.* K 273, inv 911. 107s.

Státní okresní archiv Cheb. Fond ZŠ Plesná. *Kronika měšťanské a střední školy 1945 – 1951,* K 432, inv. 938. nestránkovaná.

Státní okresní archiv Cheb. Fond ZŠ Plesná. *Kronika ZŠ Plesná 1966-1986.* K 433, inv. 938. nestránkovaná.

Státní okresní archiv Cheb. Fond MěstNV Plesná. *Kronika města Plesná 1984 -1994.* K 107, inv. 911. nestránkovaná.

Šedá literatura

BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné.* Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. 102s.

BRABCOVÁ, Alena – HOYER Roman. *Almanach k 80. výročí založení české menšinové školy.* Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2006. 82s.

Internetové zdroje

Podrobná historie města. Oficiální internetové stránky města Plesná [Online]. Plesná: Města Plesná © 2015.[cit. 2015-02-15] Dostupné z www: <http://www.mestoplesna.cz/ehistori.html>

Rozhovory

Rozhovor byl veden v českém jazyce a se souhlasem pamětníků zaznamenány na diktafon, poté byly přepsány a vyhodnoceny.

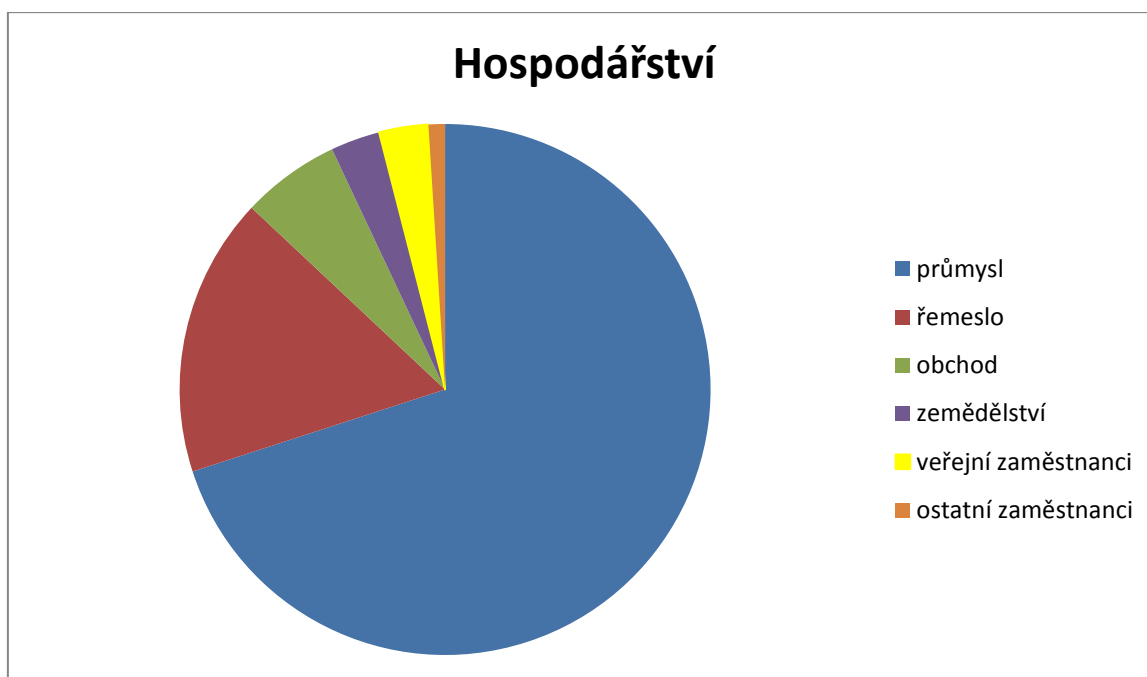
1. Marie Hořičková, Plesná – Rozhovor pořízen 23. 3. 2015 v cukrárně v Plesné
2. Marie Jišková, Plesná - Rozhovor pořízen 23. 3. 2015 v cukrárně v Plesné
3. Marie Cetlová, Plesná - Rozhovor pořízen 23. 3. 2015 v cukrárně v Plesné
4. Jana Kuželková, Plesná: Rozhovor pořízen 23. 3. 2015 v cukrárně v Plesné

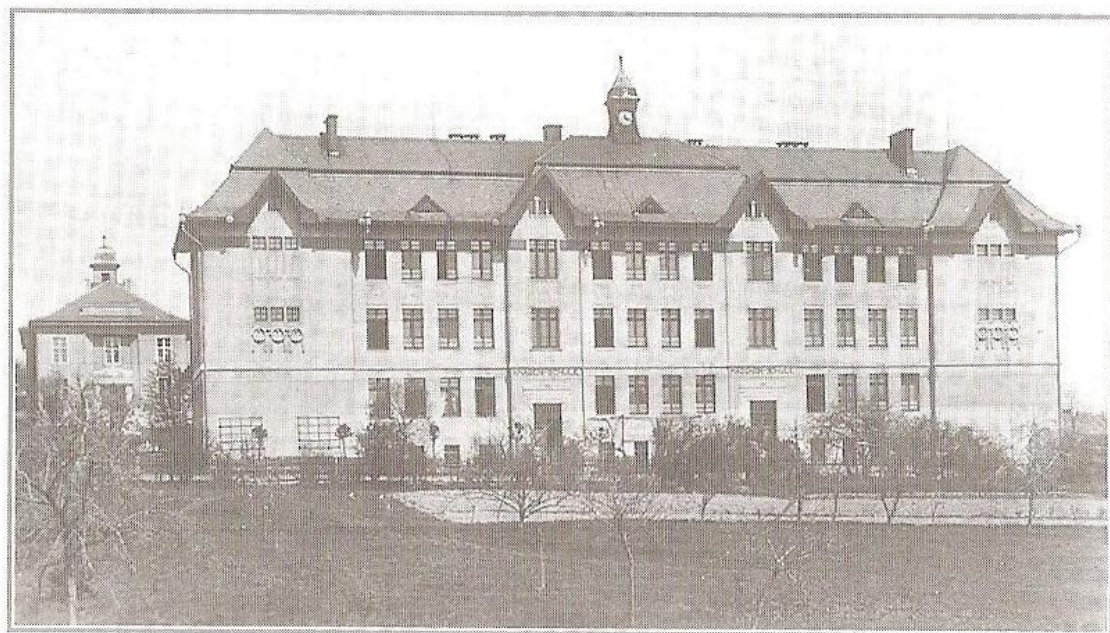
Seznam příloh

- Příloha č. I - Graf rozložení složek hospodářství před 1. světovou válkou
Příloha č. II - Fotografie - nová budova německé měšťanské školy
Příloha č. III - Fotografie - ředitel měšťanské školy Josef Biedermann
Příloha č. IV - Tabulka počtu žáků
Příloha č. V - Fotografie - volná třída využita jako tělocvična
Příloha č. VI - Fotografie - budova celního úřadu
Příloha č. VII - Fotografie - budova německé školy ve Šnekách
Příloha č. VIII - Fotografie - budova české menšinové školy s dětmi
Příloha č. IX - Fotografie - žáků české menšinové školy (1936)
Příloha č. X - Fotografie - smuteční průvod městem
Příloha č. XI – Pohlednice k 40. výročí české školy
Příloha č. XII - Fotografie – budování přístřešku nad schody
Příloha č. XIII - Fotografie - tabulka počtu žáků ve třídách (1903)

Příloha č. I - Graf rozložení složek hospodářství před 1. světovou válkou

Příloha č. II - Fotografie - nová budova německé měšťanské školy⁹⁷

---

⁹⁷ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. 102s.

Příloha č. III - Fotografie - ředitel měšťanské školy Josef Biedermann⁹⁸

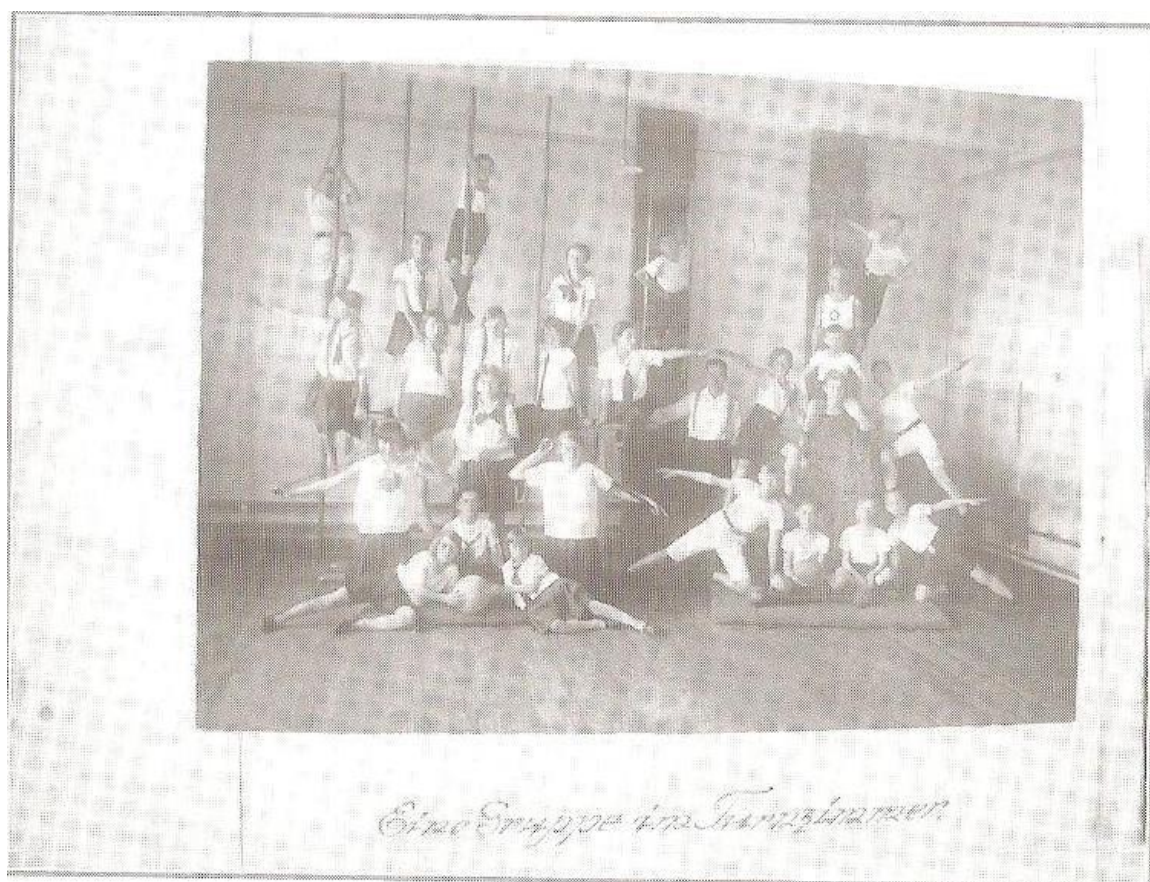

⁹⁸ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. 102s.

Příloha č. IV - Tabulka počtu žáků

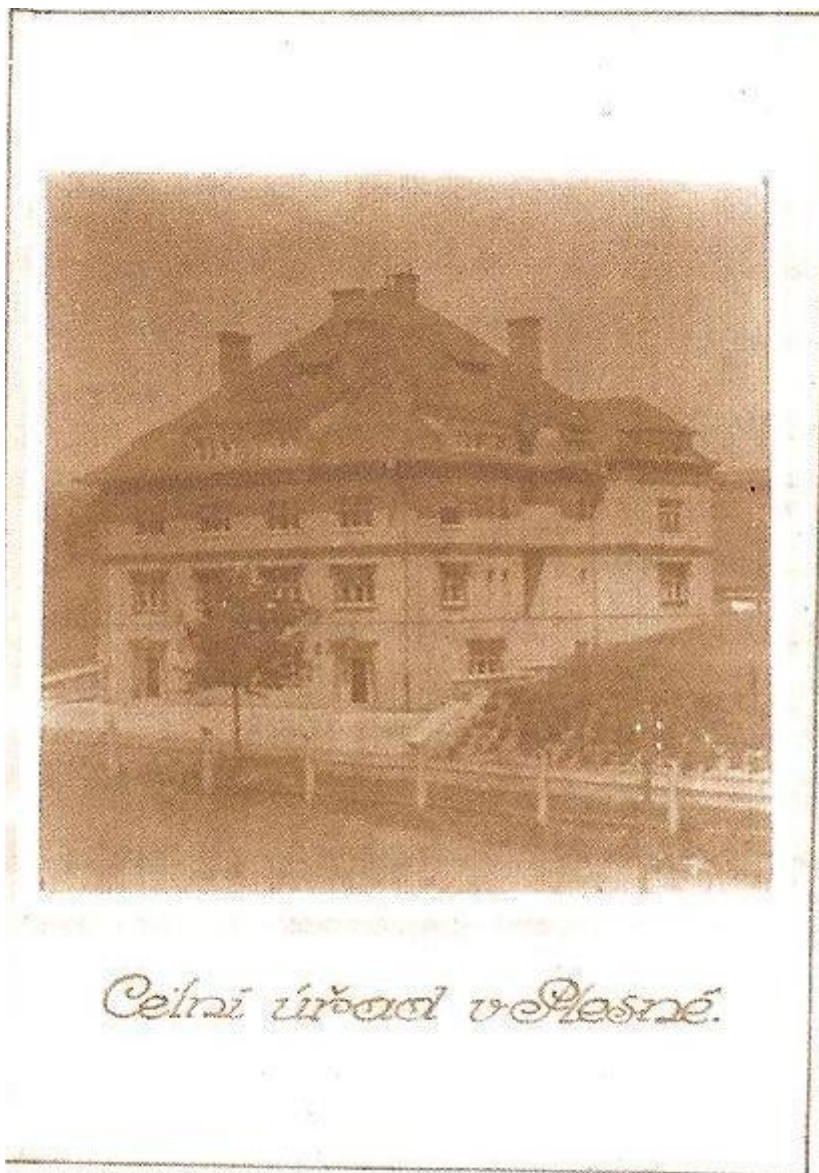
Časové období	Počet žáků
Před 1. světovou válkou	Cca 60
1922 -24	Cca 18
1924 -25	38

Příloha č. V - Fotografie - volná třída využita jako tělocvična⁹⁹

⁹⁹ BRABCOVÁ, Alena – HOYER, Roman. *Almanach ke 100. výročí otevření budovy školy v Plesné*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2010. 102s.

Příloha č. VI - Fotografie - budova celního úřadu¹⁰⁰

---

¹⁰⁰ BRABCOVÁ, Alena – HOYER Roman. *Almanach k 80. výročí založení české menšinové školy*. Plesná: ZŠ a MŠ Plesná, 2006.

Příloha č. VII - Fotografie - budova německé školy ve Šnekách¹⁰¹

---

¹⁰¹ Tamtéž.

Příloha č. VIII - Fotografie - budova české menšinové školy s dětmi¹⁰²

---

¹⁰² Tamtéž.

Příloha č. IX - Fotografie - žáků české menšinové školy (1936)¹⁰³

---

¹⁰³ Tamtéž

Příloha č. X - Fotografie - smuteční průvod městem ¹⁰⁴

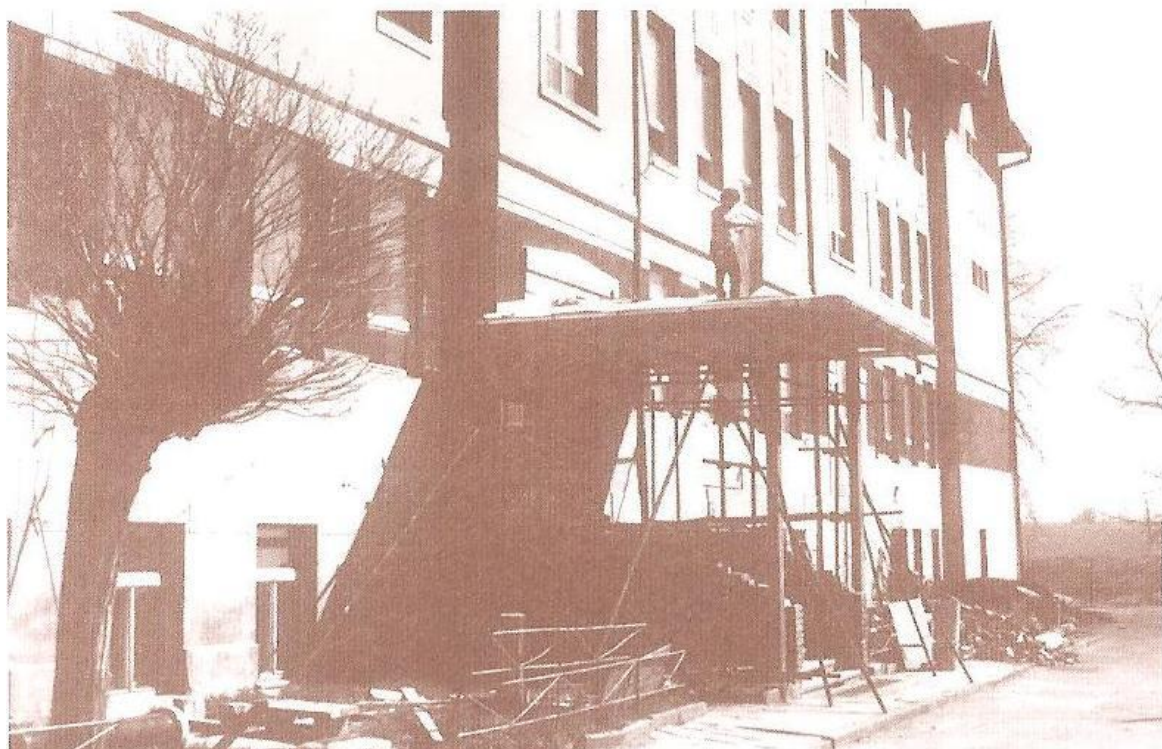
¹⁰⁴ Tamtéž.

---

¹⁰⁵ Tamtéž.

Příloha č. XII - Fotografie – budování přístřešku nad schody¹⁰⁶

---

¹⁰⁶ Tamtéž.

Příloha č. XIII - Fotografie - tabulka počtu žáků ve třídách (1903)¹⁰⁷

Klassen u. Abteilungen.		Zählzfl. - zahlbajinf. Z.	
I. Kl.	44 Kn	40 Mäd	84 = 84 "
II. Kl.	48 "	53 "	101-1 = 100 "
III. Kl.	35 "	41 "	76 = 76 "
IV. Kl. Kn.	1. ab. 29 } = 49	1. ab. 18 } = 85	49 = 49 "
	2. " 20 }	2. " 37 }	" = 85 = 85 "
V. Kl. M.	1. ab. 30 } = 84	1. ab. 36 } = 82	84-7 = 77 "
VI. Kl. Kn	2. " 54 }	2. " 40 }	82-1 = 81 "
VII. Kl. Mäd			
<hr/>		<hr/>	
	260 Kn.	301 M.	561-9 = 552 "

¹⁰⁷ Státní archiv Cheb. Fond OŠ Plesná. Chronik der Volksschule Fleissen III. 1903 -1919. K 167. Str. 3.